

**UCHWAŁA NR XXXIII/210/2020
RADY MIEJSKIEJ W GNIEWKOWIE
z dnia 30 grudnia 2020 r.**

w sprawie zmiany Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.)¹, Rada Miejska w Gniewkowie uchwala, co następuje:

§1. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023, przyjęty uchwałą nr L/263/2018 Rady Miejskiej w Gniewkowie z dnia 28 marca 2018 r., zmieniony uchwałą nr XI/72/2019 Rady Miejskiej w Gniewkowie z dnia 26 czerwca 2019 r., uchwałą nr XVI/124/2019 Rady Miejskiej w Gniewkowie z dnia 18 grudnia 2019 r. i uchwałą nr XX/139/2020 Rady Miejskiej w Gniewkowie z dnia 27 lutego 2020 r., otrzymuje brzmienie zgodne z załącznikiem do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gniewkowa.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

Przewodniczący Rady
Szymon Krzysztofak
Szymon Krzysztofak

¹ Zmiany: Dz.U. z poz. 1378.

UZASADNIENIE

Uchwałą nr XX/139/2020 Rady Miejskiej w Gniewkowie z dnia 27 lutego 2020 r. została przyjęta aktualizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Gniewkovo na lata 2016-2023.

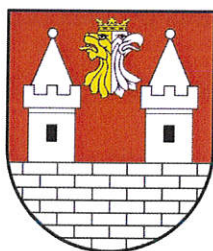
We wrześniu 2020 r. Gmina Gniewkovo przystąpiła do prac nad sporządzeniem dwuletniego sprawozdania z realizacji LPR (w tym ponownej analizy wskaźników stanu kryzysowego na obszarze całej gminy Gniewkovo). W oparciu o nowe dane (z 09.2020r.) potwierdzono utrzymywanie się stanu kryzysowego we wszystkich trzech dotychczasowych obszarach rewitalizacji. Dodatkowo, kryteria obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zaczęła spełniać kolejna miejscowość – Wielowieś. W związku z tym podjęto decyzję o wyznaczeniu kolejnego, czwartego obszaru rewitalizacji (OR 4. Wielowieś). Tym samym łączna powierzchnia obszarów rewitalizacji wzrosła do 700 ha (3,90% powierzchni gminy), a liczba zamieszkujących je osób – do 3 453 osób (25,10% ogółu mieszkańców gminy Gniewkovo).

Wyznaczenie czwartego obszaru rewitalizacji i wprowadzenie go do treści dokumentu jest konieczne, by Gmina Gniewkovo mogła ubiegać się o środki finansowe z funduszy europejskich także na ten obszar. Uzyskanie dofinansowania ze środków RPO WK-P na lata 2014-2020 na projekty rewitalizacyjne wynikające z programu rewitalizacji będzie możliwe na podstawie złożonych wniosków o dofinansowanie w konkursach, po uzyskaniu pozytywnej oceny formalnej i merytorycznej złożonej dokumentacji aplikacyjnej, zgodnie z kryteriami oceny w ramach poszczególnych naborów. Dokumentacja aplikacyjna danego zadania musi być zgodna z zapisami zawartymi w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Gniewkovo na lata 2016-2023. W związku z powyższym, aktualizacja tego dokumentu jest niezbędna.

Przewodniczący Rady
Szymon Krzysztofiał
Szymon Krzysztofiał

Załącznik do Uchwały Nr XXXIII/210/2020
Rady Miejskiej w Gniewkowie
z dnia 30 grudnia 2020 r.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Aktualizacja 12.2020 r.

Spis treści:

	Streszczenie	3
1.	Opis powiązań Lokalnego Programu Rewitalizacji z innymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi	5
2.	Skrócona diagnoza gminy Gniewkowo pod kątem występowania stanu kryzysowego wraz z wnioskami	7
3.	Obszar zdegradowany	15
4.	Obszary rewitalizacji	43
5.	Szczegółowa diagnoza obszarów rewitalizacji	44
6.	Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji	59
7.	Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań	72
8.	Lista planowanych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych	74
9.	Mechanizmy zapewnienia komplementarności	96
10.	Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji	98
11.	Szacunkowe ramy finansowe	100
12.	System zarządzania realizacją programu rewitalizacji	105
13.	System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz aktualizacja LPR	106
	Załącznik – Poglądowa mapa obszaru zdegradowanego i obszarów rewitalizacji na tle obszaru gminy Gniewkowo	

Streszczenie:

Program został opracowany na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 u ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, zgodnie z wytycznymi do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych (w szczególności z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020”, stanowiącymi załącznik nr 10 do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych RPO WKP, dalej zwane „Zasadami...”).

W nowej perspektywie finansowej umożliwiono współfinansowanie ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego nie tylko procesu **rewitalizacji na obszarach miejskich** (jak to miało miejsce do tej pory), **ale także na terenach wiejskich**. Stąd konieczność ponownej diagnozy obszarów problemowych i możliwości interwencji na terenie całej miejsko-wiejskiej gminy Gniewkowo.

W wyniku analiz zawartych w dokumencie, do obszaru zdegradowanego (kryzysowego) w miejskiej i wiejskiej części gminy **w 2018 r.** zaliczone zostały tereny o łącznej powierzchni 572 ha (3,18% powierzchni gminy), które zamieszkują 3 094 osoby (21% mieszkańców gminy). **Ustanowione zostały wtedy** trzy obszary rewitalizacji: 1. Centrum Gniewkowa, 2. Markowo i 3. Szadłowice.

We wrześniu 2020 r. Gmina Gniewkowo przystąpiła do prac nad sporządzeniem dwuletniego sprawozdania z realizacji LPR (w tym ponownej analizy wskaźników stanu kryzysowego na obszarze całej gminy Gniewkowo). W oparciu o nowe dane (z 09.2020r.) potwierdzono utrzymywanie się stanu kryzysowego we wszystkich trzech dotychczasowych obszarach rewitalizacji. Dodatkowo, kryteria obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zaczęła spełniać kolejna miejscowość – Wielowieś.

W związku z tym podjęto decyzję o wyznaczeniu kolejnego, czwartego obszaru rewitalizacji (OR 4. Wielowieś). Tym samym łączna powierzchnia obszarów rewitalizacji wzrosła do 700 ha (3,90% powierzchni gminy), a liczba zamieszkujących je osób – do 3 453 osób (25,10% ogółu mieszkańców gminy Gniewkowo).

Ze względu na zbliżone problemy, potencjały i potrzeby, występujące na obszarach rewitalizacji w Gniewkowo i na wsiach, założyliśmy realizację dwóch bliźniaczych celów rewitalizacji (i przypisanych im kierunków działań). **Celem** naszych działań na obszarze rewitalizacji 1. Centrum Gniewkowa będzie **„Rozwój społeczny**

obszaru rewitalizacji 1. Centrum Gniewkowa do 2023 roku” (kierunek działań: przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele rozwoju społecznego).

W przypadku **trzech** pozostałych obszarów rewitalizacji, założono osiągnięcie wspólnego celu, jakim będzie „**Rozwój obszarów rewitalizacji 2. Markowo, 3. Szadłowice i 4. Wielowieś** do 2023 roku” (kierunek działań: przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele rozwoju społecznego).

W toku opracowania Programu zebrano propozycje konkretnych projektów rewitalizacyjnych. Tworzą one listę projektów głównych (podstawowych).

Budżet Programu został ustalony na poziomie ok. **16 mln zł**, z czego:

- **ok. 10 mln zł** to zakładana kwota wsparcia ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego,
- **ok. 5 mln zł** to wartość innych środków publicznych, pozyskanych na realizację zadań rewitalizacyjnych (środki Gminy Gniewkowo i instytucji podległych)
- ok. 800.000 zł to wartość zadeklarowanego wkładu własnego ze środków prywatnych.

Są to działania, które mamy zamiar podjąć w pierwszej kolejności. W przypadku zgłoszenia nowych propozycji, pozyskania dodatkowych źródeł finansowania możliwe będzie rozszerzenie listy projektów rewitalizacyjnych (szerzej w części 13.).

1. Opis powiązań Lokalnego Programu Rewitalizacji z innymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi:

Zadania ujęte na liście projektów rewitalizacyjnych osiągną cele ważne z punktu widzenia rozwoju społeczno-gospodarczego całego obszaru. Realizują bezpośrednio lub pośrednio założenia następujących dokumentów strategicznych:

1. Strategia rozwoju gminy – w „Strategii Rozwoju Gminy Gniewkowo na lata 2014-2020” przyjęto wizję: Gmina Gniewkowo - gminą z dobrze rozwiniętą infrastrukturą społeczną, techniczną i turystyczną – atrakcyjna dla mieszkańców i przyjazna inwestorom zgodnie z mottem „przez historię do rozwoju i nowoczesności” oraz misję: Zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców, poprzez rozwój społeczny, gospodarczy, rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej przy uwzględnieniu równowagi środowiska przyrodniczego i kulturowego. Służyć temu ma realizacja pięciu celów strategicznych:

- Cel strategiczny 1 Zapewnienie wysokiej jakości usług publicznych świadczonych przez Gminę,
- Cel strategiczny 2 Poprawa jakości życia na obszarze Gminy,
- Cel strategiczny 3 Zwiększenie atrakcyjności turystycznej Gminy,
- Cel strategiczny 4 Budowa kapitału ludzkiego i aktywizacja zawodowa mieszkańców Gminy oraz aktywizacja terenów wiejskich,
- Cel strategiczny 5 Wzmacnianie potencjału gospodarczego Gminy

Szczególnie wysoki poziom zgodności kierunków interwencji pomiędzy Strategią, a LPR można zaobserwować w przypadku:

- Celu szczegółowego 1.3. Dostarczenie wysokiej jakości usług komunalnych (działanie: poprawa estetyki budynków użyteczności publicznej),
- Celu szczegółowego 2.1. Kontynuacja rewitalizacji starej części miasta (działania: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej, komunikacyjnej, sportowej i rekreacyjnej na terenie gminy oraz Rewitalizacja Parku Wolności poprzez budowę centrum rekreacyjno- sportowego- amfiteatr; rozbudowa stadionu im. M. Teppera; zagospodarowanie zielonej przestrzeni),
- Celu szczegółowego 3.2. Rewitalizacja starej części miasta (działanie: Tworzenie małej architektury nawiązującej do dawnego wyglądu miasta),
- Celu szczegółowego 4.1. Poprawienie standardów jakości usług instytucji pomocy społecznej,
- Celu szczegółowego 4.2. Podnoszenie i dostosowanie kwalifikacji bezrobotnych do wymogów rynku pracy.

2. Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Inowrocławskiego – wyznacza zadania w zakresie polityki terytorialnej. Należy do nich cel strategiczny 2. Wzmocnienie rozwoju społecznego i integracji (a w jego

ramach cel operacyjny 1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu oraz 2. Rozwój usług opiekuńczych oraz wsparcie instytucjonalne dla osób niesamodzielnych), realizowany bezpośrednio za pośrednictwem LPR. Zgodność kierunków interwencji występuje także w przypadku celu strategicznego 5. Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz promocja walorów przyrodniczych obszaru (konkretnie cel operacyjny 2. Poprawa jakości i rozwój oferty działalności kulturalnej). Projekt „Działania rewitalizacyjne na terenie gminy Gniewkowo” znajduje się na liście podstawowej projektów.

3. Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2014 – 2020 Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Czarnoziem na Soli – niniejszy Program stanowi podstawę do ubiegania się o środki w ramach:

- Przedsięwzięcia 2.1.2 Rewitalizacja wsi na obszarze LSR do 2023 r. (realizuje cel szczegółowy 2.1 Rozbudowa i poprawa standardu infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej oraz rewitalizacja i poprawa estetyki przestrzeni publicznej na obszarze LSR do 2023 roku),
- Przedsięwzięcia 3.1.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców obszaru LSR do 2023 r (realizuje cel szczegółowy 3.1 Włączenie społeczne mieszkańców obszaru LSR do 2023 roku).

Wpływ na osiągnięcie celów innych dokumentów strategicznych może zostać określony przy użyciu wskaźników realizacji projektów rewitalizacyjnych, przedstawionych w części 8.

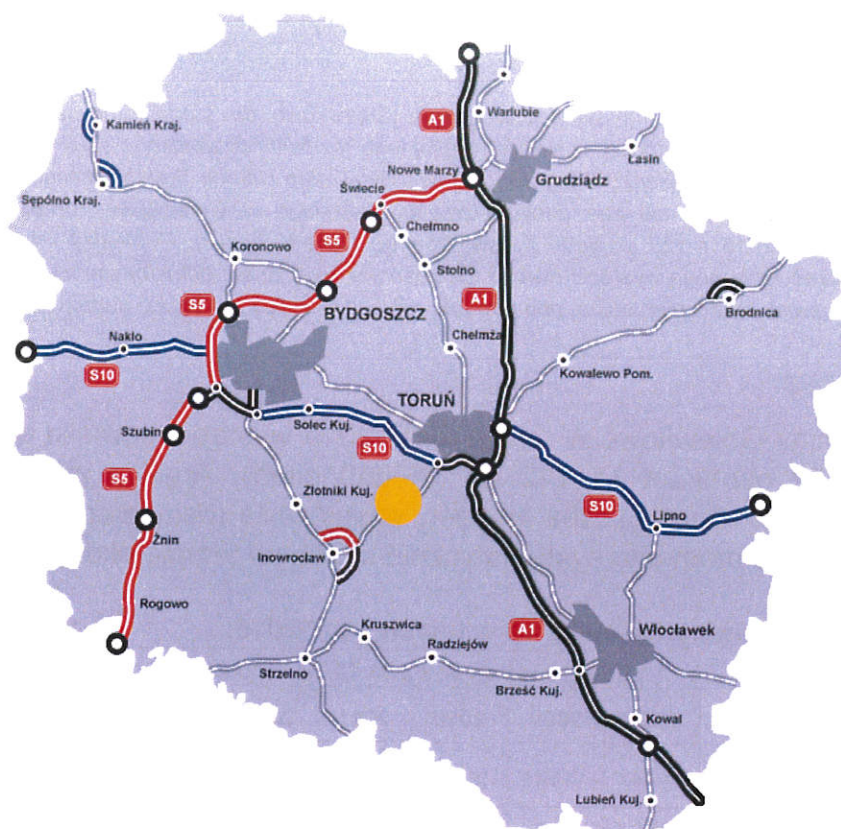

2. Skrócona diagnoza gminy Gniewkowo pod kątem występowania stanu kryzysowego wraz z wnioskami:

Gmina miejsko-wiejska Gniewkowo położona jest we wschodniej części powiatu inowrocławskiego, pomiędzy Inowrocławiem i Toruniem. Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 15 (najważniejszy korytarz transportowy, z dobowym natężeniem ruchu rzędu 11 tysięcy pojazdów¹) oraz droga wojewódzka nr 246.

Gmina Gniewkowo posiada dogodne położenie komunikacyjne, 7 km od zachodniej granicy gminy znajduje się odcinek drogi S10 prowadzący do autostrady A1. Sytuację drogową znacznie poprawiłaby budowa obwodnicy Gniewkowa w ciągu DK15 oraz budowa odcinka drogi S10 między Toruniem a Bydgoszczą (ograniczenie ruchu tranzytowego, szczególnie w związku z zaawansowanymi pracami nad budową odcinka drogi S5 Gniezno-Bydgoszcz).

¹ Średni Dobowy Ruch Roczny (ŚDRR) według danych Generalnego Pomiaru Ruchu w 2015 na odcinku Inowrocław, Pileckiego-Gniewkowo wyniósł 11 788 pojazdów/dobę, a na odcinku Gniewkowo-Toruń Zachód 11 743 pojazdy/dobę. Średnia dla województwa kujawsko-pomorskiego wyniosła w tym czasie 8 198 pojazdów (drogi krajowe pozostałe). Źródło danych: GDDKiA.

Źródło: GDDKiA, kolor czarny: drogi istniejące, kolor czerwony: drogi w budowie, kolor niebieski: drogi projektowane, kolorem żółtym zaznaczono lokalizację gminy Gniezno.

Przez teren gminy przebiega też linia kolejowa Toruń-Inowrocław, z regularnymi połączeniami pasażerskimi na tej trasie. Pasażerowie pociągów osobowych mają do dyspozycji 4 stacje kolejowe w Suchatówce, Gniewkowie, Wierchosławicach i Więclawicach. Ofertę transportową uzupełniają autobusy, kursujące regularnie wzdłuż drogi krajowej 15. W miejscowościach położonych wzdłuż „piętnastki” mieszka 58% mieszkańców gminy, a w miejscowościach z dostępem do kolei 61% mieszkańców gminy. Dostęp do transportu publicznego w pozostałych miejscowościach gminy jest ograniczony.

Miasto Gniezno zajmuje tylko 5% powierzchni gminy (920 ha z łącznie 17 972 ha), ale zamieszkuje je aż 7 tysięcy osób (48% całej ludności gminy)². Stanowi główny ośrodek administracyjny, gospodarczy, edukacyjny i usługowy w skali gminy. Znajduje się w centralnej części gminy.

Obszar wiejski gminy składa się z **29 miejscowości** (Bąbolin, Branno, Buczkowo, Chrzastowo, Dąblin, Gąski, Godzięba, Kaczkowo, Kawęczyn, Kępa Kujawska, Kijewo, Klepary, Lipie, Markowo, Murzynko, Murzynno, Ostrowo, Perkowo, Skalmierowice, Suchatówka, Szadłowice, Szpital, Warzyn, Wielowieś, Wierzbiczany,

² Dane Urzędu Miasta w Gniewkowie wg stanu na 14.02.2016 r.

Wierzchosławice, Więclawice, Zajezerze, Żyrostawice), które skupione są w **24 sołectwach**³.

W celu porównania sytuacji w gminie Gniewkowo do średniej powiatowej, wojewódzkiej i ogólnopolskiej analizy w dalszej części tego rozdziału prowadzone są w oparciu o informacje gromadzone w Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego. W rozdziale 3, 4 i 5 posłużono się zaś danymi Urzędu Miejskiego w Gniewkowie, obrazującymi stan na 14.03.2016 r. (ze względu na większą dokładność analiz). Pomiędzy informacjami w tych częściach mogą wystąpić drobne rozbieżności związane z odmiennymi metodologiami liczenia zjawisk oraz innym dniem pomiaru (dla GUS jest to zawsze 31.12. danego roku).

Sfera społeczna:

Na terenie gminy Gniewkowo w latach 2007-2015 wystąpił niewielki **spadek liczby ludności** (o 52 osoby, z 14 712 do 14 660 osób). Analiza zmian wieloletnich pokazuje, że do 2010 roku liczba ludności gminy rosła (osiągając w 2010 r. 15 043 osoby), ale od tego momentu systematycznie spada (w tempie około 75 osób/rok).

Tabela 1. Ludność gminy Gniewkowo w latach 2007-2015:

Ludność wg ekonomicznych grup wieku	Ludność wg stanu na 31.12. danego roku									Różnica (2015 - 2007)
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
G. Gniewkowo (os.), w tym (%):	14.712	14.747	14.741	15.043	14.941	14.849	14.831	14.786	14.660	-52 os.
przedprodukcyjny	21,3	21,0	20,7	20,5	20,0	19,8	19,5	19,1	18,7	-2,6
produkcyjny	64,5	64,4	64,2	64,2	64,3	64,1	63,8	63,5	63,3	-1,2
poprodukcyjny	14,2	14,6	15,0	15,3	15,7	16,2	16,7	17,4	18,0	+3,8

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, stan na koniec danego roku.

Zmiany w liczbie ludności wynikają z dwóch podstawowych zjawisk: ruchu naturalnego (przede wszystkim przyrostu naturalnego, określającego stosunek urodzeń i zgonów na danym terenie) oraz migracji ludności (gdzie saldo migracji pokazuje stosunek osób wprowadzających się i opuszczających dany teren w wyniku przeprowadzki). Dodatnie wartości tych wskaźników świadczą o pojawianiu się nowych osób na danym terenie, wartości ujemne – o spadku liczby mieszkańców.

Tabela 2. Przyrost naturalny na 1000 osób w gminie Gniewkowo w latach 2010-2015:

Obszar	Przyrost naturalny na 1000 osób						Skumulowany przyrost naturalny na 1000 osób
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
G. Gniewkowo, w tym:	-0,46	-1,93	-1,07	0,07	0,68	-2,10	-4,81
miasto	-2,01	-3,37	-0,40	-3,28	0,27	-1,38	-10,17
obszar wiejski	1,05	-0,53	-1,73	3,34	1,06	-2,81	+0,38
P. inowrocławski	bd	bd	bd	-1,30	-1,37	-1,77	-4,44
Woj. kuj-pom	1,0	0,6	0,2	-0,3	0,0	-0,64	+0,86
POLSKA	0,9	0,3	0,0	-0,46	-0,03	-0,67	+0,04

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, stan na koniec danego roku

³ Sołectwo Godzięba obejmuje miejscowości Godzięba, Dąblin i Kępa Kujawska i Chrzastowe, sołectwo Kijewo obejmuje też miejscowość Warzyn, sołectwo Markowo obejmuje miejscowość Branno, a sołectwo Perkowo obejmuje także miejscowość Buczkowo.

Na terenie gminy Gniewkowo w większości lat występował **ujemny przyrost naturalny** (liczba zgonów była większa niż liczba urodzeń żywych). Niewielkie wartości dodatnie pojawiły się w 2013 i 2014 r. W kwestii przyrostu naturalnego występują istotne **różnice pomiędzy obszarem miejskim i wiejskim** w gminie. W mieście Gniewkowo dominują wyraźnie wartości ujemne w poszczególnych latach, a wartość skumulowanego przyrostu naturalnego w latach 2010-2015 wyniosła -10,17 (na każde 1000 mieszkańców w ciągu 5 lat ubyło 10 osób). Na obszarach wiejskich występowały duże wahania, a skumulowana wartość wyniosła +0,38.

Za zmniejszenie się liczby mieszkańców gminy odpowiadać mogą także migracje. Porównanie liczby osób przeprowadzających się na obszar gminy Gniewkowo z liczbą osób, które w tym samym okresie zdecydowały się na wyprowadzkę pokazuje, że w gminie mamy do czynienia z **ujemnym saldem migracji**. Odływ mieszkańców spowodowany migracją przybiera w skali gminy tak samo dużą wartość, jak w przypadku ubytku wynikającego z ujemnego przyrostu naturalnego (-10,1 osoby na 1000 mieszkańców w ciągu 5 lat). Ponownie, w mieście dynamika tego zjawiska jest większa niż na obszarze wiejskim (tu duży spadek wystąpił w 2011 roku i rzutuje to mocno na wynik końcowy).

Tabela 3. Saldo migracji na 1000 osób w gminie Gniewkowo w latach 2010-2014:

Obszar	Saldo migracji na 1000 osób					Skumulowane saldo migracji na 1000 osób
	2010	2011	2012	2013	2014	
G. Gniewkowo, w tym:	-0,5	-4,9	-1,8	-1,6	-1,3	-10,1
miasto	-2,3	1,3	-1,5	-5,5	-2,6	-10,6
obszar wiejski	1,3	-10,9	-2,1	2,3	0,0	-9,4
P. inowrocławski	-1,7	-2,0	-2,5	-2,7	-2,2	-11,1
Woj. kuj-pom	-0,8	-0,8	-1,0	-1,3	-1,4	-5,3
POLSKA	-0,1	-0,1	-0,2	-0,5	-0,4	-1,3

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, stan na koniec danego roku.

Dane w tabeli 1. wskazują na jeszcze jedno bardzo ważne zjawisko demograficzne na terenie gminy. Podobnie, jak w kraju, województwie i powiecie zachodzi tu **proces starzenia się społeczeństwa**. W każdym jednym roku (2007-2015) następował spadek udziału osób w wieku przedprodukcyjnym (dzieci i młodzież) i jednocześnie wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym (seniorzy).

W ciągu siedmiu lat na terenie gminy Gniewkowo udział osób w wieku przedprodukcyjnym zmniejszył się z 21,3% do 18,7%, a osób w wieku produkcyjnym z 64,5% do 63,3%. Znacznie przybyło za to osób w wieku poprodukcyjnym (z 14,2% do 18,0%). Prognozy demograficzne wskazują na wzrost natężenia tego problemu w kolejnych latach (dalszy dynamiczny wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym).

Skalę natężenia problemów starzenia się społeczności najlepiej obrazuje **wskaźnik obciążenia demograficznego**, który pozwala stwierdzić ile osób w wieku poprodukcyjnym (seniorów) przypada na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym. Im wyższą wartość przyjmuje, tym większy problem demograficzny ma miejsce. Jeśli

wartość wskaźnika przekracza 100 to mamy do czynienia z przewagą liczebną seniorów nad osobami młodymi i zachwianiem modelu struktury demograficznej.

Tabela 4. Wskaźnik obciążenia demograficznego w gminie Gniewkowo w latach 2010-2015:

Obszar	Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym						Różnica 2015-2010
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
G. Gniewkowo, w tym:	74,6	78,4	81,9	85,6	91,3	96,6	22,0
miasto	86,0	92,4	97,1	105,0	110,8	114,6	28,6
obszar wiejski	64,3	65,8	68,2	69,0	74,3	80,2	15,9
P. inowrocławski	86,2	91,4	96,2	102,3	107,7	113,4	27,2
Woj. kuj-pom	82,4	86,9	91,3	95,8	100,4	105,1	22,7
POLSKA	89,1	93,1	97,1	101,2	105,2	109,1	20,0

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, stan na koniec danego roku.

Wskaźnik obciążenia demograficznego pokazuje wyraźnie, że problem starzenia się społeczeństwa występuje w całym kraju. Także na terenie gminy Gniewkowo wartość wskaźnika wyraźnie wzrosła (z 74,6 w 2010 r. do 96,6 w 2015 r.). Obecnie znajduje się poniżej średniej powiatowej, wojewódzkiej i krajowej, ale odpowiadają za to głównie obszary wiejskie. **W mieście Gniewkowo już w 2013 r. liczebność seniorów była większa niż dzieci i młodzieży** i od tego czasu ich przewaga rośnie. Na obszarach wiejskich problem występuje w mniejszej skali (w 2015 r. wskaźnik przyjął tam wartość 80,2), ale także tutaj widać stopniowy wzrost udziału seniorów w strukturze. W ciągu 6 lat wartość wskaźnika wzrosła o 15,9.

Na terenie gminy Gniewkowo występują także sprzężone, powiązane ze sobą wzajemnie problemy związane z: dużym zasięgiem korzystania mieszkańców z pomocy społecznej, dużą liczbą osób bezrobotnych, zagrożeniem ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Tabela 5. Zasięg korzystania z pomocy społecznej na terenie gminy Gniewkowo w latach 2010-2015:

Obszar	Zasięg korzystania z pomocy społecznej (%)						Różnica 2015-2010
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Gmina Gniewkowo	10,6	9,9	10,0	11,3	10,9	9,8	-0,8
P. inowrocławski	10,3	10,0	10,1	10,6	9,9	9,2	-1,1
Woj. kuj-pom	11,6	10,9	11,0	11,5	10,5	9,7	-1,9
POLSKA	8,7	8,1	8,1	8,3	7,7	7,1	-1,6

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, stan na koniec danego roku.

Na terenie gminy Gniewkowo z pomocy społecznej korzystało w 2015 r. 9,8% mieszkańców, jest to wynik gorszy niż wynikający ze średnich dla powiatu, województwa i kraju. **Zasięg korzystania z pomocy społecznej** w latach 2010-2015 uległ niewielkiemu zmniejszeniu (o 0,8pp), ale poprawa następowała wyraźnie wolniej niż na terenie powiatu, województwa czy kraju.

Duża liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej często współwystępuje z **problemem bezrobocia** (jedna z głównych przyczyn przyznania świadczeń). Na terenie gminy Gniewkowo udział osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym jest wyższy niż średnio na innych obszarach. W 2015 r. osoby bezrobotne stanowiły 10,8% mieszkańców w wieku produkcyjnym. Ich udział zmniejszył się z 13,8% w 2010 r.

Tabela 6. Udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na terenie gminy Gniewkowo w latach 2010-2015:

Obszar	Udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym (%)						Różnica 2015-2010
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Gmina Gniewkowo	13,8	14,1	14,6	14,8	12,2	10,8	-3,0
P. inowrocławski	12,8	13,1	14,3	14,4	11,8	10,6	-2,2
Woj. kuj-pom	10,3	10,3	11,1	11,3	9,6	8,2	-2,1
POLSKA	7,9	8,0	8,7	8,8	7,5	6,5	-1,4

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, stan na koniec danego roku.

Spadek udziału osób bezrobotnych następował na terenie gminy Gniewkowo szybciej niż w powiecie i regionie, ale wartości są nadal mniej korzystne niż na sąsiednich terenach. Wśród osób bezrobotnych na koniec 2015 r. znalazło się 535 kobiet, 582 długotrwale bezrobotnych, 167 bezrobotnych do 25 roku życia i 222 bezrobotnych powyżej 50 roku życia (na łącznie 1 001 osób zarejestrowanych jako bezrobotne).

Na terenie gminy Gniewkowo w sferze włączenia społecznego działają następujące podmioty: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy w Gniewkowie, Dom Pomocy Społecznej w Warzynie, Spółdzielnia Socjalna Fachowcy w Wierzchosławicach.

Dostęp do **usług społeczno-kulturalnych** jest dobry i bardzo dobry na terenie miasta Gniewkowo (działalność prowadzi tutaj szereg instytucji i organizacji pozarządowych), a na obszarach wiejskich dobry, ograniczony lub bardzo ograniczony (w zależności od dostępności komunikacyjnej danej miejscowości i istniejącego zaplecza usługowego).

Nie identyfikuje problemów w sferze mieszkaniowej, edukacji, bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Sfera gospodarcza:

Poziom rozwoju przedsiębiorczości na obszarze gminy Gniewkowo jest zróżnicowany. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców w mieście Gniewkowo od 2013 r. jest większa niż średnio w powiecie. Na obszarach wiejskich liczba podmiotów wpisanych w REGON rośnie, ale różnice między miastem i wsią utrzymują się (wynik dla obszarów wiejskich to 60-70% wartości dla miasta w każdym roku).

Tabela 7. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w gminie Gniewkowo w latach 2010-2015:

Obszar	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności						Różnica 2015-2010
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
G. Gniewkowo, w tym:	626	649	681	699	703	701	75
miasto	763	789	813	838	853	839	76
obszar wiejski	492	511	551	564	558	566	74
P. inowrocławski	807	800	813	825	824	823	16
Woj. kuj-pom	886	879	897	914	919	927	41
POLSKA	1 015	1 004	1 032	1 057	1 071	1 089	74

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, stan na koniec danego roku.

Dynamika wzrostu liczby podmiotów w REGON na terenie gminy Gniewkowo była bardzo wysoka (równa wynikowi krajowemu i wielokrotnie większa niż średnio w powiecie i województwie).

Na obszarze gminy w 2015 r. działały 2 duże przedsiębiorstwa, 8 średnich, 63 małe i 954 mikroprzedsiębiorstwa. Lokalni przedsiębiorcy prowadzą najczęściej działalność usługową (720 podmiotów; w sektorze rolniczym 51 podmiotów, w sektorze przemysłowym 256 podmiotów). Wyróżnikiem gminy Gniewkowo jest jej przemysłowo-rolniczy charakter oraz duża liczba firm z branży przetwórstwa spożywczego.

Jednym z ważnych kierunków rozwoju gminy Gniewkowo jest wykorzystanie lokalnego potencjału historyczno-kulturowego do wzmocnienia pozycji turystycznej gminy. Korzystne położenie gminy pomiędzy dużym ośrodkiem turystycznym (Toruń) i uzdrowiskowym (Inowrocław) stwarza możliwości do rozwoju lokalnej oferty turystycznej, bazującej na zabytkach i obiektach historycznych.

Sfera środowiskowa:

Na terenie gminy Gniewkowo aż 4 150 ha to **obszary prawnie chronione** (23% powierzchni gminy). Na terenie gminy Gniewkowo występuje też 31 pomników przyrody. Działalność rolniczą i leśną na terenie gminy prowadzi 51 podmiotów gospodarczych oraz rolnicy indywidualni.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna:

Na obszarze gminy Gniewkowo nie występują duże kompleksy przestrzeni zdegradowanej, wymagające adaptacji. Jedynym miejscem wymagającym interwencji jest teren Parku Wolności w Gniewkowie, na którym planowane jest odtworzenie funkcji rekreacyjno-kulturalnych. **Na obszarach wiejskich gminy obiekty spełniające kryteria przestrzeni zdegradowanej występują rzadko i punktowo.**

Sfera techniczna:

Na obszarze gminy występuje dobry lub umiarkowany dostęp ludności do poszczególnych sieci technicznych. Bardzo dobrze należy ocenić poziom zwodociągowania gminy (100% w mieście i 95,5% na obszarach wiejskich). W przypadku infrastruktury kanalizacyjnej i gazowej widoczne są wyraźne różnice pomiędzy obszarem miejskim i wiejskim. Dostęp do kanalizacji posiada 95,5% mieszkańców miasta i jedynie 33,9% mieszkańców wsi, do sieci gazowej – 60,8% mieszkańców miasta i 16,1% mieszkańców wsi. Dostępność infrastruktury kanalizacyjnej i gazowej jest średnio gorsza niż w powiecie i województwie.

Tabela 8. Korzystający z instalacji w ludności ogółem w gminie Gniewkowo w 2015r.:

Obszar	Korzystający z instalacji w ludności ogółem (%)		
	wodociągowej	kanalizacyjnej	gazowej
Gmina Gniewkowo, w tym:	99,9	64,2	38,1
miasto	100,0	95,5	60,8
obszar wiejski	99,9	33,9	16,1
Powiat inowrocławski	98,8	71,4	44,6
Woj. kujawsko-pomorskie	95,2	69,6	42,7
POLSKA	91,8	69,7	52,1

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, stan na koniec danego roku.

Problemem w sferze technicznej jest przede wszystkim zły stan techniczny wielu budynków (prywatnych i publicznych) i konieczność ich pilnej termomodernizacji, braki w infrastrukturze oraz zły stan dróg (według szacunków Urzędu Miejskiego naprawy lub remontu wymaga 44 km dróg na terenie gminy Gniewkowo, stan na 31.12.2017 r.). Dodatkowo, powszechnym problemem jest brak lub niska jakość terenów publicznych, które mogłyby być miejscem integracji i aktywizacji mieszkańców. Lista obiektów wymagających interwencji ze względu na zły stan techniczny znajduje się w „Strategii Rozwoju Gminy Gniewkowo na lata 2014-2020”.

Wnioski z diagnozy obszaru gminy Gniewkowo:

- w gminie występuje silne zróżnicowanie wewnętrzne pomiędzy poszczególnymi jednostkami osadniczymi,
- gmina jest dogodnie położona, dostępność komunikacyjna jest dobra w miejscowościach wzdłuż drogi krajowej 15 i linii kolejowej,
- od 2010 r. nieustannie zmniejsza się liczba mieszkańców gminy (w wyniku ujemnego przyrostu naturalnego i migracji),
- gmina jest obszarem o dużej koncentracji problemów ze sfery społecznej (przede wszystkim w zakresie procesu starzenia się społeczeństwa, bezrobocia i zasięgu korzystania z pomocy społecznej), występują one zarówno w mieście, jak i na obszarach wiejskich,

- występowanie tylu różnych negatywnych zjawisk społecznych na raz sprzyja wykluczeniu społecznemu mieszkańców,
- dynamicznie wzrasta poziom przedsiębiorczości mieszkańców, a w mieście jest wyższy niż średnio w powiecie,
- gminę wyróżniają bardzo dobre warunki do prowadzenia działalności rolniczej oraz duże znaczenie firm z branży przetwórstwa rolnego,
- problemy przestrzenno-funkcjonalne koncentrują się w mieście Gniewkowo, kompleksowego zagospodarowania wymaga teren Parku Wolności,
- na obszarach wiejskich brakuje istotnych elementów infrastruktury publicznej lub znajdują się one w bardzo złym stanie technicznym, często sprawiającym, że obiekty takie bardzo ciężko użytkować,
- na obszarze całej gminy problemem jest brak lub niska jakość przestrzeni publicznej, służącej aktywizacji i integracji mieszkańców,
- dostępność sieci technicznych jest bardzo dobra (wodociągi), dobra (kanalizacja i gaz w mieście) lub ograniczona (kanalizacja i gaz na obszarach wiejskich),
- na terenie gminy istnieje duże zapotrzebowanie na inwestycje w zakresie infrastruktury drogowej (modernizacja i przebudowa dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich, budowa obwodnicy Gniewkowa w ciągu DK15).

3. Obszar zdegradowany:

Pierwszym krokiem do określenie potrzeb rewitalizacyjnych na obszarze gminy było sprawdzenie, na terenie których miejscowości występuje **stan kryzysowy**, czyli gdzie współwystępują problemy ze sfery społecznej oraz przynajmniej jednej z następujących sfer:

- gospodarczej,
- środowiskowej,
- przestrzenno-funkcjonalnej,
- technicznej.

Analiza została przeprowadzona w oparciu o mierzalne i obiektywne wskaźniki rozwoju społeczno-gospodarczego, zgodnie z trybem postępowania opisanym w „Zasadach...”.

3.1 Obszar zdegradowany na terenie miasta Gniewkowo:

Miasto Gniewkowo zajmuje 920 hektarów (5,12% powierzchni całej gminy) i zamieszkuje je 7 004 osób, stanowiących 48% wszystkich mieszkańców (według danych Urzędu Miejskiego, stan na 14.03.2016 r.).

Ze względu na bardzo dużą liczbę mieszkańców miasta, przekraczającą maksymalny zasięg działań rewitalizacyjnych⁴ obszar miejski został podzielony na trzy jednostki strukturalne. Na łączny obszar miasta składają się:

- Jednostka I - południowy obszar miasta obejmujący ulice: Przemysławą, Piasta (powyżej nr 11), Kolejową, 700-lecia, Moniuszki, Chopina, dr Dreckiego, Inowrocławską, Kwiatową, Spółdzielczą, Działkowców, Słoneczną.
- Jednostka II - północno-zachodni obszar miasta obejmujący ulice: Wałową, Dworcową, Zamkową, Podgórną, Rynek, Jana III Sobieskiego, Powstańców Wielkopolskich, Kościelną, Spokojną, Kątną, Księstwa Gniewkowskiego, Paderewskiego, Św. Mikołaja, Nową, Krótką, Cmentarną, Cichą, Rzemieślniczą, Parkową, Agnieszki Osieckiej, 17 Stycznia, Pająkowskiego, Piasta (do nr 11), Zieloną.
- Jednostka III - wschodni obszar miasta obejmujący ulice: Zajezierną, Kasprowicza, Jęczmienną, Cegielną, Michałowo, Gen. Hallera, Wojska Polskiego, Generała Sikorskiego, Ogrodową, Walcerzewice, Kilińskiego, Toruńską, Żytnią, Marii Konopnickiej.

⁴ Obszar rewitalizacji może zamieszkiwać nie więcej niż 30% ludności gminy. Dodatkowo nie może on obejmować więcej niż 20% powierzchni gminy.

Tabela 9. Podstawowa charakterystyka jednostek strukturalnych w mieście Gniewkowo:

Jednostka strukturalna	Powierzchnia		Mieszkańcy (14.03.2016 r.)	
	w ha	% pow. całej gminy (łącznie 17 972 ha)	w osobach	% mieszkańców całej gminy (łącznie 14 600 osób)
I	190	1,06%	2 984	20,44%
II	260	1,45%	2 420	16,58%
III	470	2,62%	1 600	10,96%
Razem miasto Gniewkowo:	920	5,12%	7 004	47,97%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Gniewkowie, stan na 14.03.2016 r.

W przypadku małych miast możliwe jest uznanie za obszar zdegradowany między innymi jednostek strukturalnych, w których planuje się dokonanie adaptacji przestrzeni zdegradowanych na cele rozwoju społecznego, o ile spełnione zostaną zestawy warunków określonych w „Zasadach...”.

W pierwszej kolejności sprawdzono, czy na obszarze poszczególnych jednostek strukturalnych występuje przestrzeń zdegradowana (obiekty i budynki, które nie są obecnie wykorzystywane, a które mogą być zaadaptowane na cele rozwoju społecznego). Stwierdzono, że obiekt przestrzeni zdegradowanej występuje tylko w jednostce II i jest nim teren Parku Wolności.

Szczegółowy opis przestrzeni zdegradowanej w Parku Wolności w Gniewkowie:

Nazwa obiektu:	Teren Parku Wolności w Gniewkowie
Lokalizacja:	Adres fizyczny: ul. Parkowa, Gniewkowo Działka ewidencyjna: Gniewkowo, teren u zbiegu ulic Parkowej i Powstańców Wielkopolskich, działka nr 19/3, 20/1, 21. Obręb geodezyjny: 0169 Gniewkowo
Powierzchnia:	5,2665 ha
Rok budowy:	Brak danych
Historia obiektów:	Ostatnie zagospodarowanie tego terenu miało miejsce w latach 90. Istniały tutaj scena plenerowa, kort tenisowy, plac zabaw oraz odkryty basen letni. W 2016 roku dokonano rozbiórki niecki basenowej. Od tamtej pory nierówny i niszczący teren stanowi zagrożenie dla zdrowia i życia mieszkańców.
Stan własnościowy:	Obecny właściciel: Gmina Gniewkowo (1/1)
Stan techniczny obiektów:	Bardzo zły, uniemożliwiający wykorzystanie istniejących obiektów. Na terenie Parku znajdują się: scena plenerowa, kort tenisowy i plac zabaw, które ze względu na stopień wyeksploatowania muszą zostać wyłączone z użytku. Na terenie istnieje też pustostan, budynek o powierzchni około 65 m ² jest w bardzo złym stanie technicznym. Na chwilę obecną użytkowanie go w jakikolwiek sposób jest niemożliwe. Teren znajdujący się wokół budynku również jest w złym stanie technicznym (zniszczona i

	popękana nawierzchnia ścieżek, wandalizm, teren jest mocno zarośnięty, niemożliwe jest swobodne poruszanie się po tym terenie).
Zdjęcie obiektu:	
Zakres prac niezbędnych do zaadaptowania obiektu:	Rozbudowa istniejącego budynku i zmiana sposobu jego użytkowania, przystosowując budynek do pełnienia funkcji Centrum Integracji Międzypokoleniowej. W ramach planowanej rozbudowy powinny powstać: • Dwie toalety przystosowane do osób niepełnosprawnych (z wejściem wewnątrz i na zewnątrz budynku) • Toalety bez przystosowań dla niepełnosprawnych • Dwie sale wspólne, o powierzchniach ok. 50m² (wraz z aneksem kuchennym) oraz ok. 20m², przystosowane do pełnienia funkcji sal szkoleniowych • Pomieszczenie gospodarcze • Dwa pomieszczenia biurowe (służące specjalistom z dziedzin geriatry, psychologii itd. i organizacjom seniorskim prowadzącym tam regularne spotkania dla seniorów). Dodatkowo planuje się likwidację a następnie odtworzenie obiektów będących w złym stanie technicznym (scena, kort tenisowy, plac zabaw). Dzięki temu będzie możliwa swobodna aranżacja przestrzeni (bez obaw o cenny drzewostan w parku). Wokół terenu przyległego do Centrum Integracji Międzypokoleniowej po stronie zachodniej powstanie szlak pokryty drobnym żwirem, przystosowany do spacerów oraz nordic-walking. Długość ścieżki wynosić będzie około 1 km. Dodatkowo na zadrzewionym terenie umiejscowione zostaną obiekty sprzyjające integracji mieszkańców (stoły piknikowe, szachowe itp.). Na terenie po korcie tenisowym zostaną przywrócone funkcje rekreacyjne. Powstanie wielofunkcyjne boisko rekreacyjne dostosowane do uprawiania różnych form aktywności fizycznej przez osoby w różnym wieku. Boisko będzie wyposażone w nawierzchnię ograniczającą ryzyko urazów wśród osób starszych.

	Przy boisku rekreacyjnym powstanie plenerowa strefa ruchu (siłownia zewnętrzna) przystosowana do potrzeb dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów (ze specjalnymi urządzeniami dla każdej grupy wiekowej). Na terenie kompleksu powstanie też 50 miejsc parkingowych, w tym aż 10 dla osób niepełnosprawnych.
Planowany sposób wykorzystania obiektu:	Na terenie przestrzeni zdegradowanej powstaną: • Centrum Integracji Międzypokoleniowej, • Strefa rekreacji (obejmująca teren zadrzewiony, ścieżki do nordic walking, boisko wielofunkcyjne i plenerową strefę ruchu). W budynku CIM prowadzone będą zajęcia, spotkania, warsztaty, wydarzenia kulturalne, szczególnie dla osób starszych. W strefie rekreacji odbywać się będą cykliczne zajęcia ruchowe dla seniorów i pozostałych mieszkańców, z wykorzystaniem stworzonej infrastruktury (np. nordic walking, rehabilitacja ruchowa dla osób starszych).

Jednostka II została więc przeanalizowana pod kątem spełniania pozostałych warunków. Pierwszym z nich jest dostępność publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej w odległości 1 km od granic przestrzeni zdegradowanej (liczonej wzdłuż dróg publicznych i publicznych ciągów pieszych i pieszo-jezdných). Aby możliwe było zaliczenie danej jednostki do obszaru zdegradowanego konieczne jest wykazanie, że w tej odległości nie ma żadnych obiektów publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej. Wyjątek stanowią sytuacje, w których uzasadniona i planowana interwencja miałyby dotyczyć utworzenia infrastruktury:

- komplementarnej wobec już istniejącej lub
- bezpośrednio rozszerzającej (poprzez adaptację istniejących budynków) możliwości lokalowe infrastruktury już istniejącej lub
- należącej do tej samej kategorii oraz umożliwiającej realizację zadań/aktywności tego samego rodzaju, jeśli zapotrzebowanie społeczne przekracza możliwości infrastruktury już istniejącej lub
- zastępującej infrastrukturę tego samego rodzaju likwidowaną ze względu na stan wyeksploatowania, brak funkcjonalności, niespełnianie warunków bezpieczeństwa,

to wówczas nie jest konieczne spełnienie wspomnianego warunku odległości 1,0 km.

Na obszarze przestrzeni zdegradowanej znajdują się obecnie obiekty, które pełnią funkcje kulturalne (scena plenerowa) oraz rekreacyjne (ścieżki w Parku, kort tenisowy i plac zabaw). Ze względu na ich skrajne wyeksploatowanie nie nadają się jednak już one do użytku. Planowana jest ich likwidacja oraz zastąpienie nowymi obiektami, spełniającymi warunki bezpieczeństwa.

Jedynymi innymi publicznymi obiektami aktywizacji społecznej, które znajdują się w odległości 1 km od granic przestrzeni zdegradowanej są stadion sportowy

(zajmujący działkę obok Parku Wolności) oraz boisko wielofunkcyjne i siłownia plenerowa, zlokalizowane przy budynku Szkoły Branżowej I stopnia. Obiekty są intensywnie użytkowane przez młodzież szkolną, a wyposażenie zostało dostosowane do jej potrzeb. W godzinach funkcjonowania szkoły zapotrzebowanie przekracza możliwości istniejących obiektów. Zakres prac adaptacyjnych w Parku Wolności zakłada stworzenie plenerowej strefy ruchu, ale będzie to infrastruktura komplementarna wobec już istniejącej (obejmująca inne urządzenia, także dostosowane do potrzeb innych grup wiekowych niż młodzież szkolna) oraz odpowiadająca na duże zapotrzebowanie społeczne, przekraczające możliwości istniejącej siłowni plenerowej i boiska.

Nie planuje się tworzenia obiektów sportowych, ze względu na bliskość stadionu. Zgodnie z zapisami „Zasad...” należy rozróżnić infrastrukturę sportową od infrastruktury rekreacyjnej. Infrastruktura sportowa to obiekty przeznaczone do uprawiania sportów w sposób profesjonalny i zorganizowany, spełniające wymogi poszczególnych klubów, federacji i zrzeszeń sportowych. Na obiektach sportowych możliwe jest rozgrywanie meczy, turniejów, rozgrywek w ramach właściwych lig i federacji (np. piłkarskich), z zachowaniem standardów narzuconych odpowiednimi regulacjami wewnętrznymi. Obiekty rekreacyjne pełnią inne funkcje – pozwalają na spontaniczne, samodzielne korzystanie z aktywności fizycznej przez wszystkich mieszkańców (a nie tylko członków klubów i sekcji sportowych). Nie muszą spełniać tak rygorystycznych norm (dotyczących powierzchni i standardów wykończenia), nie wymagają nadzoru trenerów, sędziów czy instruktorów sportowych, ani wcześniejszych zapisów czy rezerwacji obiektu. Wszystkie obiekty planowane w ramach zagospodarowania Parku Wolności (plenerowa strefa ruchu, boisko) to obiekty rekreacyjne, a nie sportowe.

Ostatnim warunkiem, pozwalającym na zaliczenie jednostki do obszaru zdegradowanego w przypadku adaptacji przestrzeni zdegradowanej na cele rozwoju społecznego jest stwierdzenie występowania w jednostce przynajmniej jednego problemu społecznego (wartość wskaźnika dla jednostki przyjmuje wartości gorsze niż średnio w gminie). Ze względu na zdiagnozowany w rozdziale 2. narastający problem starzenia się społeczeństwa (w szczególności na obszarze miasta) sprawdzono, czy na terenie jednostki strukturalnej II występuje szczególnie duży udział ludności w wieku poprodukcyjnym.

Według stanu na dzień 14.03.2016 r. na terenie gminy Gniewkowo mieszkało 2 788 osób w wieku poprodukcyjnym (na łącznie 14 600 mieszkańców), ich udział w ludności ogółem wynosił 19,10%. Tymczasem w jednostce strukturalnej II udział osób w wieku poprodukcyjnym jest wyższy (19,42%, 470 osób w wieku poprodukcyjnym na łącznie 2 420 osób mieszkających w tej jednostce).

Jednostka II jako jedyna spełnia więc wszystkie warunki określone w „Zasadach...” (występowanie przestrzeni zdegradowanej, braki w infrastrukturze publicznej oraz

występowanie problemu społecznego) i w związku z tym została wskazana jako obszar zdegradowany, na którym występuje stan kryzysowy (łącznie problemy ze sfery społecznej i przestrzenno-funkcjonalnej).

Pozostałe dwie jednostki przeanalizowano pod kątem możliwości uznania ich za obszar zdegradowany na podstawie metody „wskaźnikowej” (rozdział 6.4.3.1 pkt 3 i 4). W tym celu zastosowano zestaw czterech wskaźników z listy wskaźników stanu kryzysowego:

1. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze,
2. Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze,
3. Udział dzieci do lat 17, na które rodzice pobierają zasiłek rodzinny w liczbie dzieci do lat 17 ogółem na danym obszarze,
4. Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze.

Trzy pierwsze wskaźniki dotyczą problemów w sferze społecznej, czwarty służy do identyfikacji zjawisk kryzysowych w sferze gospodarczej. Wszystkie dane obrazują stan na 14.03.2016 r. i pochodzą z zasobów Urzędu Miejskiego w Gniewkowie.

Wyniki analizy „wskaźnikowej” dla jednostki strukturalnej I:

Poniżej przedstawiono szczegółowe wyliczenia wartości wskaźników dla jednostki strukturalnej I. Pokazują one, że na terenie jednostki stwierdzono jeden problem społeczny (wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym). Nie wystąpiły za to problemy w sferze pozaspołecznej (gospodarczej - liczba podmiotów gospodarczych jest wyższa niż średnio w gminie).

Jednostka strukturalna I miasta Gniewkowo, stan na 14.03.2016 r.				
Wskaźnik	Dane bezwzględne - licznik	Dane bezwzględne - mianownik	Wartość wskaźnika w jednostce	Średni wynik dla gminy
Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	806 osób w wieku poprodukcyjnym	2 984 osób ogółem	27,01%	19,10%
Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	125 osób w gosp. dom. korzystających z śps	2 984 osób ogółem	4,19 %	9,95%

Udział dzieci do lat 17, na które rodzice pobierają zasiłek rodzinny w liczbie dzieci do lat 17 ogółem na danym obszarze	86 dzieci do lat 17, na które pobierany jest zasiłek rodzinny	464 dzieci do lat 17 ogółem	18,53%	33,79%
Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze	207 liczba zarej. podmiotów gosp.	1 714 osób w wieku produkcyjnym	12,08	11,28

Jednostka I nie może zostać uznana za obszar zdegradowany (brak zidentyfikowanych problemów w sferze pozaspołecznej).

Wyniki analizy „wskaźnikowej” dla jednostki strukturalnej III:

Jednostka III została przeanalizowana przy użyciu tych samych wskaźników, co powyżej. Nie stwierdzono w niej występowania żadnego problemu (ani w sferze społecznej, ani pozaspołecznej). Szczegółowe obliczenia prezentuje tabela:

Jednostka strukturalna III miasta Gniewkowo, stan na 14.03.2016 r.				
Wskaźnik	Dane bezwzględne - licznik	Dane bezwzględne - mianownik	Wartość wskaźnika w jednostce	Średni wynik dla gminy
Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	284 osoby w wieku poprodukcyjnym	1 600 osób ogółem	17,75%	19,10%
Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	132 osoby w gosp. dom. korzystających z śps	1 600 osób ogółem	8,25%	9,95%
Udział dzieci do lat 17, na które rodzice pobierają zasiłek rodzinny w liczbie dzieci do lat 17 ogółem na danym obszarze	104 dzieci do lat 17, na które pobierany jest zasiłek rodzinny	325 dzieci do lat 17. ogółem	32,00%	33,79%
Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze	184 liczba zarej. podmiotów gosp.	991 osób w wieku produkcyjnym	18,57	11,28

Brak zidentyfikowanych problemów uniemożliwia uznanie jednostki III za obszar zdegradowany.

Dane źródłowe wykorzystane w obliczeniach powyżej (podobnie jak reszta informacji zawartych w LPR Gminy Gniewkowo) pochodzą z zasobów Urzędu Miejskiego w Gniewkowie i obrazują stan na 14.03.2016 r.

Szczegółowe obliczenia dla wskaźnika 4:

Obszar:	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych	Liczba osób w wieku produkcyjnym	Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze
Gmina Gniewkowo, w tym:	1 026	9 095	11,28
Jednostka I	207	1 714	12,08
Jednostka II	212	1 496	14,17
Jednostka III	184.	991	18,57

Źródło: Urząd Miejski w Gniewkowie, stan na 14.03.2016 r.

Uzasadnienie wyboru obszaru zdegradowanego na terenie miasta Gniewkowo:

Za obszar zdegradowany, na którym występuje stan kryzysowy i duża koncentracja problemów ze sfery społecznej i przestrzenno-funkcjonalnej uznany został obszar jednostki strukturalnej II. Jest to obszar centrum miasta, ścisłej zabudowy mieszkaniowo-usługowej. Tworzą go ulice: Wałowa, Dworcowa, Zamkowa, Podgórna, Rynek, Jana III Sobieskiego, Powstańców Wielkopolskich, Kościelna, Spokojna, Kątna, Księstwa Gniewkowskiego, Paderewskiego, Św. Mikołaja, Nowa, Krótka, Cmentarna, Cicha, Rzemieślnicza, Parkowa, Agnieszki Osieckiej, 17 Stycznia, Pająkowskiego, Piasta (do nr 11), Zielona.

3.2 Aktualizacja listy obszarów zdegradowanych na obszarze miejskim po ponownym sprawdzeniu wskaźników stanu kryzysowego w 2020 r.

W roku 2020 miasto Gniewkowo zostało ponownie przeanalizowane, z zachowaniem dotychczasowego podziału na poszczególne jednostki strukturalne.

Tabela 10. Podstawowa charakterystyka jednostek strukturalnych w mieście Gniewkowo:

Jednostka strukturalna	Powierzchnia		Mieszkańcy (30.09.2020 r.)	
	w ha	% pow. całej gminy (łącznie 17 972 ha)	w osobach	% mieszkańców całej gminy (łącznie 13 758 osób)
I	190	1,06%	2 817	20,48%
II	260	1,45%	2 278	16,56%
III	470	2,62%	1 498	10,89%
Razem miasto Gniewkowo:	920	5,12%	6 593	47,92%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Gniewkowie, stan na 30.09.2020 r.

W toku przeglądu wskaźników stanu kryzysowego w 2020 r. potwierdzono utrzymywanie się problemów społecznych i przestrzenno-funkcjonalnych w jednostce II.

Średni odsetek osób w wieku poprodukcyjnym na terenie całej gminy Gniewkowo w 2020 r. to 20,77% (łącznie 2 857 osób spośród 13 758 mieszkańców), zaś w jednostce II wynosi on 20,85% (475 osób spośród łącznie 2 278 osób mieszkających w jednostce II). W jednostce II utrzymuje się także wysoki odsetek osób bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym – średnio w gminie Gniewkowo osoby zarejestrowane jako bezrobotne stanowią 8,68% ludności w wieku produkcyjnym (we wrześniu 2020 r. było to łącznie 727 bezrobotnych na 8.375 osób w wieku produkcyjnym), zaś w jednostce II odsetek ten wynosi 11,97%, (170 bezrobotnych na 1.420 osób w wieku produkcyjnym). Na obszarze tym identyfikuje się także problem dużego zasięgu korzystania z pomocy społecznej. Z pomocy MGOPS korzysta średnio w gminie 6,52% mieszkańców (łącznie 897 osób spośród 13.758 mieszkańców gminy), ale w jednostce II odsetek ten wynosi 8,30% (189 osób na łącznie 2.278 mieszkańców jednostki II). Widać to także w odniesieniu do zasiłku rodzinnego przyznawanego na dzieci do lat 17. Średnio w gminie Gniewkowo zasiłkiem rodzinnym objęte jest 27% dzieci do lat 17 (łącznie 682 osoby spośród 2.526 dzieci w tym wieku), a w jednostce II jest to 32,11% (123 osoby na łącznie 383 dzieci do lat 17 mieszkających w jednostce II). Ponadto, na tym terenie nadal występuje przestrzeń zdegradowana (Park Wolności)⁵, która może zostać zaadoptowana na cele rozwoju społecznego i stać się niezbędnym zapleczem do realizacji szerokiej gamy projektów społecznych.

⁵ Gmina Gniewkowo złożyła wniosek o dofinansowanie na realizację projektu zagospodarowania Parku Wolności na cele rozwoju społecznego, ale prace budowlane jeszcze się nie rozpoczęły.

Pozostałe dwie jednostki ponownie przeanalizowano pod kątem możliwości uznania ich za obszar zdegradowany na podstawie metody „wskaźnikowej” (rozdział 6.4.3.1 pkt 3 i 4). W tym celu zastosowano raz jeszcze zestaw czterech wskaźników z listy wskaźników stanu kryzysowego:

1. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze,
2. Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze,
3. Udział dzieci do lat 17, na które rodzice pobierają zasiłek rodzinny w liczbie dzieci do lat 17 ogółem na danym obszarze,
4. Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze.

Zaktualizowane dane (wg. stanu na 09.2020 r.) pokazują, że jednostka I i III nie mogą zostać uznane za obszar zdegradowany, bo nie współwystępują w nich problemy ze sfery społecznej i pozaspołecznej. Szczegółowe wyliczenia przedstawiono poniżej.

Wyniki ponownej analizy „wskaźnikowej” dla jednostki strukturalnej I:

Na terenie jednostki I stwierdzono jeden problem społeczny (wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym). Nie wystąpiły za to problemy w sferze pozaspołecznej (gospodarczej - liczba podmiotów gospodarczych jest wyższa niż średnio w gminie).

Jednostka strukturalna I miasta Gniewkowo, stan na 30.09.2020 r.				
Wskaźnik	Dane bezwzględne - licznik	Dane bezwzględne - mianownik	Wartość wskaźnika w jednostce	Średni wynik dla gminy
Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	868 osób w wieku poprodukcyjnym	2 817 osób ogółem	30,81%	20,77%
Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	104 osoby w gosp. dom. korzystających z śps	2 817 osób ogółem	3,69%	6,52%
Udział dzieci do lat 17, na które rodzice pobierają zasiłek rodzinny w liczbie dzieci do lat 17 ogółem na danym obszarze	89 dzieci do lat 17, na które pobierany jest zasiłek rodzinny	441 dzieci do lat 17 ogółem	20,18%	27,00%
Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych	146 liczba zarej. podmiotów	1 508 osób w wieku produkcyjnym	9,68	9,41

na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze	gosp.			
---	-------	--	--	--

Jednostka I nie może zostać uznana za obszar zdegradowany (brak zidentyfikowanych problemów w sferze pozaspołecznej).

Wyniki ponownej analizy „wskaźnikowej” dla jednostki strukturalnej III:

W jednostce III zidentyfikowano dwa problemy społeczne (wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej i wysoki udział dzieci do lat 17, na które pobierany jest zasiłek rodzinny w liczbie dzieci do lat 17 ogółem). Nie wystąpiły za to problemy w sferze pozaspołecznej (gospodarczej - liczba podmiotów gospodarczych jest wyższa niż średnio w gminie).

Jednostka strukturalna III miasta Gniewkowo, stan na 30.09.2020 r.				
Wskaźnik	Dane bezwzględne - licznik	Dane bezwzględne - mianownik	Wartość wskaźnika w jednostce	Średni wynik dla gminy
Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	285 osób w wieku poprodukcyjnym	1 498 osób ogółem	19,03%	20,77%
Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	125 osób w gosp. dom. korzystających z śps	1 498 osób ogółem	8,34%	6,52%
Udział dzieci do lat 17, na które rodzice pobierają zasiłek rodzinny w liczbie dzieci do lat 17 ogółem na danym obszarze	100 dzieci do lat 17, na które pobierany jest zasiłek rodzinny	293 dzieci do lat 17. ogółem	34,13%	27,00%
Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze	123 liczba zarej. podmiotów gosp.	920 osób w wieku produkcyjnym	13,37	9,41

Brak zidentyfikowanych problemów spoza sfery społecznej uniemożliwia uznanie jednostki III za obszar zdegradowany.

Szczegółowe obliczenia dla wskaźnika 4:

Obszar:	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych	Liczba osób w wieku produkcyjnym	Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze
Gmina Gniewkowo, w tym:	788	8 375	9,41
Jednostka I	146	1 508	9,68
Jednostka II	187	1 420	13,17
Jednostka III	123	920	13,37

Źródło: Urząd Miejski w Gniewkowie, stan na 30.09.2020 r.

3.3 Obszar zdegradowany na terenach wiejskich gminy Gniewkowo:

W przypadku obszarów wiejskich wszystkie miejscowości zostały przeanalizowane pod kątem spełniania wymogów uznania za obszar zdegradowany (współwystępowanie dwóch problemów społecznych i jednego problemu z innej sfery).

W 2018 roku w 27 miejscowościach (Bąbolin, Branno, Buczkowo, Chrzastowo, Dąblin, Gąski, Godzięba, Kaczkowo, Kawęczyn, Kępa Kujawska, Kijewo, Klepary, Lipie, Murzynko, Murzynno, Ostrowo, Perkowo, Skalmierowice, Suchatówka, Szpital, Warzyn, Wielowieś, Wierzbiczano, Wierzchosławice, Więclawice, Zajezerze, Żyrośławice) sprawdzono, czy występuje problem:

- społeczny – problem zaawansowania procesu starzenia się ludności (udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem większy niż średnio w gminie),
- społeczny – problem samowystarczalności ekonomicznej ludności i gospodarstw domowych (udział dzieci do lat 17, na które rodzice pobierają zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze),
- przestrzenno-funkcjonalny – sprawdzono, czy na terenie danej miejscowości występuje przestrzeń zdegradowana.

W żadnej z analizowanych w ten sposób miejscowości nie stwierdzono sytuacji współwystępowania dwóch problemów społecznych ani występowania problemu przestrzenno-funkcjonalnego.

Tabela 11. Identyfikacja stanu kryzysowego na obszarach wiejskich gminy Gniewkowo:

Miejscowość	Liczba ludności	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem	Liczba dzieci do lat 17	Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice pobierają zasiłek rodzinny w liczbie dzieci do lat 17 ogółem	Czy na obszarze występuje przestrzeń zdegradowana?
Bąbolin	107	12	11,21	20	10	50,00	nie
Branno	32	2	6,25	10	7	70,00	nie
Buczkowo	40	8	20,00	6	2	33,33	nie
Chrzastowo	321	35	10,90	72	15	20,83	nie
Dąblin	103	12	11,65	34	11	32,35	nie
Gąski	389	72	18,51	64	23	35,94	nie
Godzięba	111	15	13,51	20	7	35,00	nie
Kaczkowo	115	18	15,65	13	4	30,77	nie
Kawęczyn	238	40	16,81	50	31	62,00	nie
Kępa Kujawska	58	7	12,07	8	6	75,00	nie
Kijewo	249	39	15,66	60	13	21,67	nie
Klepany	129	22	17,05	21	4	19,05	nie
Lipie	526	91	17,30	125	73	58,40	nie
Murzynko	247	46	18,62	53	14	26,42	nie
Murzynno	206	33	16,02	35	10	28,57	nie
Ostrowo	231	49	21,21	40	10	25,00	nie
Perkowo	69	6	8,70	20	9	45,00	nie
Skalmierowice	219	38	17,35	45	18	40,00	nie
Suchatówka	523	89	17,02	99	26	26,26	nie
Szpital	156	29	18,59	25	9	36,00	nie
Warzyn	155	56	36,13	9	0	0,00	nie
Wielowieś	567	79	13,93	123	49	39,84	nie
Wierzbiczany	327	51	15,60	59	27	45,76	nie
Wierchosławice	1150	186	16,17	177	56	31,64	nie
Więclawice	289	38	13,15	65	33	50,77	nie
Zajezerze	266	33	12,41	60	22	36,67	nie
Żyroławice	99	24	24,24	22	3	13,64	nie
gmina Gniewkowo	14 600	2 788	19,10	2 717	918	33,79	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Gniewkowie, stan na 14.03.2016 r. Kolorem żółtym i czerwonym zaznaczono wyniki gorsze niż średnio w gminie.

W dwóch pozostałych miejscowościach (Markowo i Szadłowice) dokonano sprawdzenia w oparciu o podobne wskaźniki. Poza udziałem dzieci objętych zasiłkami rodzinnymi sprawdzono tu także udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem.

Tabela 12. Identyfikacja stanu kryzysowego w miejscowościach Markowo i Szadłowice:

Miejscowość	Liczba ludności	Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	Liczba dzieci do lat 17	Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	Udział dzieci, na które rodzice pobierają zasiłek rodzinny w liczbie dzieci ogółem	Czy na obszarze występuje przestrzeń zdegradowana?
Markowo	256	56	21,88%	58	30	51,72%	TAK
Szadłowice	418	59	14,11%	81	33	40,74%	TAK
gmina Gniewkowo	14 600	1 453	9,95%	2 717	918	33,79%	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Gniewkowie, stan na 14.03.2016 r. Kolorem pomarańczowym i czerwonym zaznaczono wyniki gorsze niż średnio w gminie.

Wartość obu wskaźników społecznych jest gorsza na terenie miejscowości Markowo i Szadłowice od średniej dla gminy Gniewkowo. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w miejscowości Markowo wynosi 21,88%, w Szadłowicach – 14,11%, a średnia dla gminy wynosi 9,95%. Podobnie, udział dzieci, na które rodzice pobierają zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku ogółem wyniósł w Markowie 51,72%, w Szadłowicach – 40,74%, zaś średnia dla całej gminy 33,79%.

Dodatkowo w obu tych miejscowościach wystąpiły przestrzenie zdegradowane. W miejscowości Markowo jest to budynek świetlicy wiejskiej wraz z parkiem (częściowo użytkowany), a w miejscowości Szadłowice dawny budynek remizy OSP.

Obie miejscowości spełniają więc warunki uznania za obszar zdegradowany. Stwierdzono w nich występowanie dwóch problemów społecznych i przestrzeni zdegradowanej.

Szczegółowy opis przestrzeni zdegradowanej w Markowie:

Nazwa obiektu:	Świetlica wiejska w Markowie oraz teren parku przy świetlicy
Lokalizacja:	Adres fizyczny: Markowo 1 Działka ewidencyjna: 9/12 Obręb geodezyjny: 0013 Markowo
Powierzchnia:	76 428,00 m ²
Rok budowy:	Początek XX wieku (szacowany czas powstania przybudówki)
Historia obiektu:	Świetlica wiejska w Markowie jest przybudówką do zabytkowego pałacu, położonego w tej miejscowości. Pierwotnie budynek pełnił funkcje magazynowe. Został częściowo zaadaptowany na funkcje świetlicy wiejskiej w 2007 roku. Ze względu na brak środków finansowych pierwotne prace nie objęły jednego pomieszczenia budynku ani terenu przyległego parku (działka 9/12 obejmuje też zabytkowy park przypałacowy). W pałacu obecnie znajdują się mieszkania.
Stan własnościowy:	Obecny właściciel: Gmina Gniewkowo (1/1)
Stan techniczny obiektu:	Dostateczny/zły. Stan konstrukcji i poszycia dachowego jest dostateczny. W budynku znajduje się nieużywane pomieszczenie o pow. ok. 27 m ² wymagające gruntownych prac adaptacyjno-modernizacyjnych. Pozostałe pomieszczenia, zaplecze kuchenne i węzły sanitarne są w stanie technicznym dostatecznym. Budynek nie jest dostosowany do potrzeb osób z ograniczoną mobilnością. W przyległym parku konieczna jest wymiana nawierzchni ciągów komunikacyjnych, umożliwiających swobodne korzystanie z obiektu. Możliwe jest posadowienie na tym terenie obiektów małej architektury (ławki, stoły, siłownia plenerowa, plac zabaw, wiata) bez kolizji z istniejącym drzewostanem.
Zdjęcie obiektu:	

	
Zakres prac niezbędnych do zaadaptowania obiektu:	Adaptacja nieużywanych powierzchni na funkcje edukacyjne (sala szkoleniowo-komputerowa) z dostępem do technologii cyfrowych. W sąsiedztwie budynku konieczne jest stworzenie plenerowej strefy aktywności ruchowej oraz miejsca plenerowej integracji mieszkańców (na terenie przyległego parku). W miejscowości Markowo nie ma żadnych obiektów infrastruktury plenerowej umożliwiającej integrację mieszkańców.
Planowany sposób wykorzystania obiektu:	W nowym zaadaptowanym pomieszczeniu o wymiarach ok. 27 m² powstanie sala komputerowo-edukacyjna, wyposażona w najnowsze technologie. Przeprowadzane w niej będą zajęcia z obsługi komputera, programów biurowych oraz zajęcia z programowania dla dzieci, służące zwiększeniu poziomu cyfryzacji. Duże zapotrzebowanie jest również na zajęcia kreatywne, plastyczne oraz muzyczne. Cały budynek zostanie dostosowany do potrzeb osób starszych i o ograniczonej mobilności. Budynek jest parterowy, natomiast brakuje podjazdu dla niepełnosprawnych oraz toalety

	dostosowanej do ich potrzeb. Na terenie przylegającym do świetlicy znajduje się park. Planuje się stworzenie w nim plenerowego miejsca integracji (poprzez wykonanie utwardzonych ścieżek, umożliwiających swobodne przemieszczanie się po terenie, ustawienie wiaty, zakup i montaż elementów małej architektury takich jak: ławki, kosze na śmieci, stoły szachowe oraz stoły piknikowe), a także plenerowej strefy ruchu (zakup i montaż elementów placu zabaw dla dzieci oraz siłowni plenerowej). Tak zagospodarowane otoczenie pozwoli na realizację szerokiego wachlarza zajęć aktywizacyjnych dla mieszkańców.
--	--

Szczegółowy opis przestrzeni zdegradowanej w Szadłowicach:

Nazwa obiektu:	Budynek OSP Szadłowice
Lokalizacja:	Adres fizyczny: Szadłowice 17b Działka ewidencyjna: działki nr 215/14 Obręb geodezyjny: 0020 Szadłowice
Powierzchnia:	Działka 215/14: 775,00 m ²
Rok budowy:	Lata 60'
Historia obiektu:	Budynek pełnił rolę remizy OSP do 2014 roku, od tamtej pory nie jest wykorzystywany.
Stan własnościowy:	Obecny właściciel: Gmina Gniewkowo (1/1)
Stan techniczny obiektu:	Budynek wybudowany został w latach '60 i był kiedyś użytkowany przez jednostkę Ochotniczej Straży Pożarnej. Brak ogrzewania spowodował zawilgocenie ścian zewnętrznych oraz wewnętrznych. Budynek wyposażony został jedynie w instalację elektryczną, nie posiada instalacji wod-kan wraz z przyłączami. Z zawilgoconych murów fundamentu i ścian zewnętrznych odpada tynk. Drewno, będące częścią konstrukcji dachu, zaatakowane zostało przez owady.
Zdjęcie obiektu:	

Zakres prac niezbędnych do zaadaptowania obiektu:

Budynek zostanie wyposażony w - niezbędne do codziennego funkcjonowania – następujące instalacje:

- instalację wody zimnej i ciepłej wody użytkowej,
- instalację kanalizacji sanitarnej (włączenie do istniejącej sieci grawitacyjnej zlokalizowanej na przedmiotowej działce),
- instalację centralnego ogrzewania grzejnikową,
- instalacja elektryczna – istniejąca,
- instalację gazową – włączenie pieca c.o.

Realizacja przedsięwzięcia obejmuje:

1. Wykonanie izolacji termicznej podłóg w części przyziemia w toku wymiany posadzki na gruncie w całym budynku wraz z podłożem.
2. Wykonanie nowych podłóg w części przyziemia (płytki GRES)
3. Przebudowa ścian działowych w części parteru (WC i komunikacja)
4. Wykonanie toalet
5. Rozbiórka ścian w części parteru do nowej komunikacji tarasu widokowego
6. Wymiana schodów wewnętrznych z drewnianych (zniszczonych w 80%) na żelbetonowe
7. Częściowa wymiana instalacji elektrycznej i wymiana osprzętu
8. Wykonanie instalacji wod.-kan. I c o z kotłem na gaz płynny i instalacją zewnętrzną, płytą pod zbiornik gazu o pojemności 2700 l.
9. Wykonanie nowych przyłączy wod-kan i gazu

	10. Wymiana częściowa tynków wewnętrznych ścian i sufitów wraz z malowaniem, gładzią gipsową i glazurą w części sanitariatów i pozostałych pomieszczeń 11. Wymiana pokrycia dachu z eternitu falistego na blachę dachówkową z przemurowaniem kominów ponad dachem 12. Wymiana obróbek blacharskich 13. Wykonanie izolacji termicznej wszystkich ścian zewnętrznych z styropianu oraz wykonanie tynków cienkowarstwowych z malowaniem elewacji farbami silikonowymi 14. Wykonanie izolacji termicznej posadzek 15. Wykonanie izolacji termicznej konstrukcji istniejącego dachu wełną mineralną 16. Wykonanie izolacji termicznej nowej części dachu 17. Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej wraz z parapetami 18. Wykonanie stolarki okiennej i drzwiowej w części nadbudowy 19. Odprowadzenie wód deszczowych jak najdalej poza budynek poprzez wykonanie rynien i rur spustowych 20. Przebudowa złącza kablowego przyłącza elektrycznego tak aby nie stwarzało kolizji z innymi urządzeniami 21. Wykonanie instalacji odgromowej 22. Częściowe przemurowanie ścian zewnętrznych tarasu, tj. ok. 20 m² oraz otynkowanie całości tynkiem, wykonanie posadzki z płytek gres. W sąsiedztwie budynku konieczne jest stworzenie plenerowej strefy aktywności ruchowej (siłownia plenerowa) oraz miejsca plenerowej integracji mieszkańców. W miejscowości Szadłowice nie ma żadnego plenerowego miejsca integracji czy ruchu poza boiskiem przy szkole podstawowej, placem zabaw i jednym urządzeniu do ćwiczeń na powietrzu. Infrastruktura tworzona w ramach zagospodarowania będzie komplementarna do istniejących obiektów (zastosowanie innych urządzeń, o innych funkcjach)
Planowany sposób wykorzystania obiektu:	Po adaptacji powstanie nowe zaplecze sanitarne oraz sala edukacyjno-komputerowa, która umożliwi przeprowadzanie zajęć z nauki obsługi komputera, programów biurowych, programowania dla dzieci. Dzieci wykluczone społecznie będą miały możliwość uczestniczenia w zajęciach rozwijających ich pasje oraz zainteresowania. Ogromne zapotrzebowanie jest na zajęcia plastyczno-kreatywne oraz muzyczne. W Szadłowicach na chwilę obecną nie ma świetlicy wiejskiej, nie odbywają się żadne regularne zajęcia aktywizujące dla mieszkańców. Dzięki zagospodarowaniu terenu wokół świetlicy mieszkańcy zyskają także miejsce do spotkań i ćwiczeń w plenerze.

Miejscowości Markowo i Szadłowice spełniają warunki objęcia celem rewitalizacji A przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej, czyli:

- Na terenie każdej z tych miejscowości występuje przestrzeń zdegradowana,
- Na terenie Markowa (i w promieniu 1,5 km od zwyczajowego centrum tej miejscowości) nie ma żadnego obiektu publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej (z wyjątkiem budynku częściowo zaadoptowanego na świetlicę wiejską). W wyniku działań rewitalizacyjnych planowane jest rozszerzenie możliwości lokalowych istniejącej świetlicy o nowe pomieszczenie i funkcje – salę komputerową umożliwiającą poszerzenie dotychczasowej oferty zajęć.

Siłownia plenerowa i plenerowe miejsce integracji będą nowością w tej miejscowości.

- W Szadłowicach (i w promieniu 1,5 km od zwyczajowego centrum tej miejscowości) nie ma żadnego obiektu publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej jak świetlica wiejska, biblioteka czy ich filie. Nie ma też tutaj miejsca integracji mieszkańców w plenerze. Istniejące obiekty rekreacyjne to boisko, plac zabaw i jedno urządzenie do ćwiczeń na powietrzu. W wyniku działań rewitalizacyjnych planowane jest stworzenie infrastruktury komplementarnej do już istniejącej (inne urządzenia siłowni plenerowej i placu zabaw, o odmiennych funkcjach).

3.4 Aktualizacja listy obszarów zdegradowanych na obszarze wiejskim po ponownym sprawdzeniu wskaźników stanu kryzysowego w 2020 r.

Każda gmina realizująca program rewitalizacji została zobowiązana do składania dwuletnich sprawozdań z postępów jego wdrażania, obejmujących aktualizację wartości wskaźników identyfikujących występowanie stanu kryzysowego. W związku z tym ponownie sprawdzono, czy na terenie poszczególnych miejscowości wiejskich występują zjawiska świadczące o stanie kryzysowym.

W 2020 roku w 26 miejscowościach (Bąbolin, Branno, Buczkowo, Chrzastowo, Dąblin, Gąski, Godzięba, Kaczkowo, Kawęczyn, Kępa Kujawska, Kijewo, Klepary, Lipie, Murzynko, Murzynno, Ostrowo, Perkowo, Skalmierowice, Suchatówka, Szpital, Warzyn, Wierzbiczany, Wierzchosławice, Więclawice, Zajezerze, Żyroślawice) sprawdzono, czy występuje problem:

- społeczny – problem zaawansowania procesu starzenia się ludności (udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem większy niż średnio w gminie),
- społeczny – problem samowystarczalności ekonomicznej ludności i gospodarstw domowych (udział dzieci do lat 17, na które rodzice pobierają zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze),
- przestrzenno-funkcjonalny – sprawdzono, czy na terenie danej miejscowości występuje przestrzeń zdegradowana.

W żadnej z analizowanych w ten sposób miejscowości nie stwierdzono sytuacji współwystępowania dwóch problemów społecznych ani występowania problemu przestrzenno-funkcjonalnego.

Tabela 13. Ponowna identyfikacja stanu kryzysowego na obszarach wiejskich gminy Gniewkowo:

Miejscowość	Liczba ludności	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem	Liczba dzieci do lat 17	Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice pobierają zasiłek rodzinny w liczbie dzieci do lat 17 ogółem	Czy na obszarze występuje przestrzeń zdegradowana?
Bąbolin	89	7	7,87	17	4	23,53	nie
Branno	28	3	10,71	7	1	14,29	nie
Buczkowo	44	5	11,36	11	4	36,36	nie
Chrzastowo	342	29	8,48	77	13	16,88	nie
Dąblin	92	13	14,13	22	1	4,55	nie
Gąski	375	55	14,67	71	15	21,13	nie
Godzięba	111	11	9,91	19	9	47,37	nie
Kaczkowo	107	18	16,82	18	7	38,89	nie
Kawęczyn	238	42	17,65	49	7	14,29	nie
Kępa Kujawska	60	4	6,67	15	2	13,33	nie
Kijewo	239	53	22,18	48	8	16,67	nie
Kleparz	124	25	20,16	23	4	17,39	nie
Lipie	399	63	15,79	101	60	59,41	nie
Murzynko	227	41	18,06	49	10	20,41	nie
Murzynno	199	37	18,59	31	4	12,90	nie
Ostrowo	230	48	20,87	47	8	17,02	nie
Perkowo	71	8	11,27	18	4	22,22	nie
Skalmierowice	214	31	14,49	49	17	34,69	nie
Suchatówka	480	81	16,88	94	9	9,57	nie
Szpital	153	24	15,69	30	7	23,33	nie
Warzyn	148	104	70,27 ⁶	8	0	0,00	nie
Wierzbiczany	305	40	13,11	55	15	27,27	nie
Wierzchosławice	1069	218	20,39	172	45	26,16	nie
Więclawice	270	37	13,70	67	23	34,33	nie
Zajezerze	278	28	10,07	60	13	21,67	nie
Żyrośławice	98	19	19,39	16	0	0,00	nie
gmina Gniewkowo	13 758	2 857	20,77	2 526	682	27,00	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Gniewkowie, stan na 30.09.2020 r. Kolorem żółtym i czerwonym zaznaczono wyniki gorsze niż średnio w gminie.

⁶ Rekordowy odsetek osób w wieku poprodukcyjnym związany jest z działalnością dużego DPS w Warzynie.

W dwóch kolejnych miejscowościach (Markowo i Szadłowice) dokonano sprawdzenia w oparciu o podobne wskaźniki. Poza udziałem dzieci objętych zasiłkami rodzinnymi sprawdzono tu także udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem.

Tabela 14. Ponowna identyfikacja stanu kryzysowego w miejscowościach Markowo i Szadłowice:

Miejscowość	Liczba ludności	Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	Liczba dzieci do lat 17	Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice pobierają zasiłek rodzinny w liczbie dzieci do lat 17 ogółem	Czy na obszarze występuje przestrzeń zdegradowana?
Markowo	250	40	16,00	63	33	52,38	TAK
Szadłowice	388	36	9,28	70	19	27,14	TAK
gmina Gniewkowo	13 758	897	6,52	2 526	682	27,00	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Gniewkowie, stan na 30.09.2020 r. Kolorem pomarańczowym i czerwonym zaznaczono wyniki gorsze niż średnio w gminie.

Wartość obu wskaźników społecznych jest gorsza na terenie miejscowości Markowo i Szadłowice od średniej dla gminy Gniewkowo. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w miejscowości Markowo wynosi 16%, w Szadłowicach – 9,28%, a średnia dla gminy wynosi 6,52%. Podobnie, udział dzieci, na które rodzice pobierają zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku ogółem wyniósł w Markowie 52,38%, w Szadłowicach – 27,14%, zaś średnia dla całej gminy to 27%.

Dodatkowo w obu tych miejscowościach wystąpiły przestrzenie zdegradowane. W miejscowości Markowo jest to budynek świetlicy wiejskiej wraz z parkiem (częściowo użytkowany), a w miejscowości Szadłowice dawny budynek remizy OSP.

Obie miejscowości spełniają więc warunki uznania za obszar zdegradowany. Stwierdzono w nich występowanie dwóch problemów społecznych i przestrzeni zdegradowanej.

Ostatnią miejscowością wiejską, dla której zweryfikowano występowanie stanu kryzysowego jest Wielowieś. W tym przypadku sprawdzony został udział dzieci do lat 17 objętych zasiłkami rodzinnymi oraz odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych opieką przedszkolną.

Tabela 15. Ponowna identyfikacja stanu kryzysowego w miejscowości Wielowieś:

Miejscowość	Liczba dzieci do lat 17	Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice pobierają zasiłek rodzinny w liczbie dzieci do lat 17 ogółem	Liczba dzieci w wieku 3-5 lat	Liczba dzieci w wieku 3-5 lat, objętych wychowaniem przedszkolnym	Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym	Czy na obszarze występuje przestrzeń zdegradowana?
Wielowieś	102	28	27,45	12	7	58,33	TAK
gmina Gniewkowo	2 526	682	27,00	385	242	62,86	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Gniewkowie, stan na 30.09.2020 r. Kolorem czerwonym i niebieskim zaznaczono wyniki gorsze niż średnio w gminie.

W miejscowości Wielowieś występuje wyższy niż średnia udział dzieci objętych zasiłkami rodzinnymi (27,45%) oraz mniejszy niż średnia odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym (58,33%). Dodatkowo, na obszarze tej miejscowości stwierdzono występowanie przestrzeni zdegradowanej – budynku świetlicy wiejskiej.

W wyniku działania sił przyrody (deszcze nawalne w pierwszym kwartale 2020 r.) budynek świetlicy uległ tak dużemu uszkodzeniu, że znaczna jego część nie może być już wykorzystywana. Przeciekający dach budynku i brak skutecznego odwodnienia (w szczególności w pobliżu kotłowni) doprowadził do zniszczeń stropów, ścian, podłóg i wyposażenia. Budynek osiadł w podmokłym miejscu, a na wszystkich ścianach pojawiły się rozległe pęknięcia, które mogą świadczyć o naruszeniu konstrukcji nośnej budynku i/lub konieczności naprawy i wzmocnienia fundamentów. W obecnym stanie budynek stwarza zagrożenie dla życia i zdrowia mieszkańców i nie może dalej spełniać swojej funkcji, a jest to jedyne miejsce spotkań i aktywizacji mieszkańców Wielowsi.

Szczegółowy opis przestrzeni zdegradowanej w Wielowsi:

Nazwa obiektu:	Świetlica wiejska w Wielowsi wraz z przyległym terenem
Lokalizacja:	Adres fizyczny: Wielowieś 71 Działki ewidencyjne: 88/2 (świetlica), 88/3, 87/3, 295/1, 90 Obręb geodezyjny: 0022 Wielowieś
Powierzchnia:	Budynku: ~280m ² , łączny obszar inwestycji: ~0,48 ha (cała działka 88/2 oraz fragmenty działek: 88/3, 87/3, 295/1 i 90)
Rok budowy:	Okolo 1980 roku
Historia obiektu:	Dawniej część budynku zajmował sklep, później pomieszczenia po sklepie były wykorzystywane przez Związek Hodowców Gołębi Poczтовых. Pozostałe pomieszczenia od lat 80. były wykorzystywane jako świetlica wiejska.
Stan własnościowy:	Obecny właściciel: Gmina Gniewkowo (1/1)
Stan techniczny obiektu:	Bardzo zły, widoczne liczne zniszczenia w konstrukcji nośnej i wyposażeniu budynku po zalaniu w I kw 2020 r. Budynek nie jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (brak rampy, podjazdu czy dedykowanej toalety). Budynek nie jest ocieplony, konieczna jest wymiana systemu CO (stary piec grzewczy na drewno i węgiel). Od momentu powstania w budynku dokonywano tylko bieżących napraw bez gruntownych prac modernizacyjnych. Wskutek tego kończy się żywotność wielu kluczowych elementów i instalacji po 40 latach intensywnej eksploatacji. Dodatkowo tylna i boczna elewacja budynku została częściowo zdewastowana (zniszczenia tynku, wyrwana instalacja odgromowa, uszkodzone rynny, wybity otwór w ścianie nośnej, liczne graffiti).
Zdjęcia obiektu:	

	
Zakres prac niezbędnych do zaadaptowania obiektu:	Adaptacja nieużywanych powierzchni na funkcje edukacyjno-aktywizacyjne, gruntowna modernizacja lub wymiana: • poszycia dachowego, • fundamentów, konstrukcji nośnej, • instalacji elektrycznej, wod-kan, odwodnieniowej (w miarę możliwości technicznych), wentylacyjnej, klimatyzacyjnej, grzewczej, • niezbędnego wyposażenia, • podłóg i posadzek, wraz z dostosowaniem obiektu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i zagospodarowaniem przyległego do budynku terenu.
Planowany sposób wykorzystania obiektu:	Zmodernizowany budynek świetlicy stanie się na nowo centrum lokalnej aktywności. Budynek zostanie ocieplony, dostosowany do współczesnych standardów technicznych oraz potrzeb osób z niepełnosprawnościami i o ograniczonej mobilności. Budynek jest

	parterowy, natomiast brakuje podjazdów/ramp dla osób niepełnosprawnych oraz toalety dostosowanej do ich potrzeb. Na terenie przylegającym do świetlicy urządzone zostanie nowe plenerowe miejsce spotkań (wiata). Dodatkowo przebudowany i rozbudowany zostanie parking przed świetlicą (stworzone zostaną nowe miejsca parkingowe dedykowane osobom niepełnosprawnym) oraz ciągi piesze (zapewniające dostęp do świetlicy i terenu rekreacyjnego osobom z ograniczoną mobilnością). Obecnie istniejące dwa urządzenia siłowni plenerowej zostaną uzupełnione o komplementarne maszyny do ćwiczeń (w tym min. jedno urządzenie dedykowane osobom z niepełnosprawnościami lub z możliwością użytkowania przez osoby o ograniczonej mobilności). Dzięki temu poprawi się atrakcyjność i dostępność świetlicy w Wielowsi, a także bezpieczeństwo mieszkańców korzystających z budynku świetlicy i przyległego terenu rekreacyjnego.
--	--

Wielowieś spełnia warunki objęcia celem rewitalizacji A przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej, czyli:

- Na terenie miejscowości występuje przestrzeń zdegradowana,
- Na terenie Wielowsi (i w promieniu 1,5 km od zwyczajowego centrum tej miejscowości) jedynym obiektem publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej jest istniejąca świetlica wiejska (wymagająca przebudowy i modernizacji ze względu na skrajne wyeksploatowanie i niespełnianie warunków bezpieczeństwa). W sąsiedztwie świetlicy (na działce nr 90) znajdują się plenerowe obiekty sportowo-rekreacyjne w zadowalającym stanie technicznym: dwa boiska, plac zabaw i dwa urządzenia siłowni plenerowej. Zostaną one uzupełnione o obiekty komplementarne: wiatę (umiejscowioną po drugiej stronie świetlicy, przy stawie), utwardzony parking (z dedykowanymi miejscami postojowymi dla osób niepełnosprawnych), ciągi piesze i kolejne urządzenia siłowni plenerowej (inne od już istniejących).

3.5 Podsumowanie – obszar zdegradowany gminy Gniewkowo:

W wyniku analiz stwierdzono występowanie stanu kryzysowego w części miasta Gniewkowo oraz na terenie **trzech** miejscowości wiejskich (Markowo, Szadłowice i **Wielowieś**). Obszar zdegradowany tworzą więc **cztery** podobszary:

- podobszar 1 Centrum Gniewkowa (wyznaczony w części 3.1 LPR),
- podobszar 2 Markowo,
- podobszar 3 Szadłowice,
- **podobszar 4 Wielowieś.**

Tabela 16. Podstawowa charakterystyka obszaru zdegradowanego na terenie gminy Gniewkowo:

Obszar zdegradowany	Powierzchnia		Mieszkańcy (30.09.2020 r.)	
	ha	% pow. całej gminy (łącznie 17 972 ha)	w osobach	% mieszkańców całej gminy (łącznie 13 758 osób)
Podobszar 1 Centrum Gniewkowa (jednostka strukturalna II)	260	1,45%	2 278	16,56%
Podobszar 2 Markowo	155	0,86%	250	1,82%
Podobszar 3 Szadłowice	157	0,87%	388	2,82%
Podobszar 4 Wielowieś	129	0,72%	537	3,90%
Razem obszar zdegradowany:	701	3,90%	3 453	25,10%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Gniewkowie, stan na dzień 30.09.2020 r.

Tak wyznaczony obszar zdegradowany stanowi 3,90% powierzchni gminy Gniewkowo i zamieszkuje go łącznie 25,10% mieszkańców gminy.

Szczegółowe informacje na temat terenów stanowiących obszar zdegradowany:

Podobszar 1 Centrum Gniewkowa obejmuje następujące działki ewidencyjne (stan na 03.2018 r.) o łącznej powierzchni 260 hektarów:

5/3, 5/5, 5/6, 5/7, 5/8, 5/9, 5/10, 6/3, 4, 3/1, 1/5, 1/4, 1/12, 1/9, 1/10, 1/11, 1/8, 1/7, 10, 11/2, 11/1, 12/3, 13/1, 12/1, 14, 895/2, 595/1, 15/7, 15/5, 15/2, 16, 17/1, 17/3, 18/1, 18/2, 19/1, 20/1, 21, 22/15, 22/14, 22/17, 22/16, 914, 22/34, 22/23, 22/22, 22/24, 22/25, 22/30, 22/29, 22/28, 22/27, 23, 24/2, 24/3, 39/1, 22/3, 25/5, 25/12, 25/13, 25/7, 25/8, 25/9, 25/3, 26/1, 27/1, 28/1, 29/1, 30/5, 30/6, 30/7, 30/8, 30/9, 30/10, 30/11, 30/12, 30/13, 30/14, 30/15, 30/16, 30/4, 32, 33, 34, 35, 36, 37/3, 37/2, 37/5, 37/6, 1/3, 9/1, 8/1, 7/11, 7/2, 7/3, 7/4, 7/5, 7/6, 7/7, 7/8, 7/9, 7/10, 50, 49/3, 49/5, 49/6, 49/7, 48/1, 48/2, 47/2, 47/1, 873/1, 873/2, 872, 873/3, 39/2, 38/2, 38/3, 40/5, 40/4, 40/2, 41/3, 41/2, 41/4, 41/5, 41/6, 46/1, 46/2, 46/3, 46/4, 46/5, 46/6, 46/7, 46/8, 42, 43/3, 43/4, 43/5, 43/6, 43/7, 43/8, 44/1, 44/2, 463/7, 463/6, 464/1 - część, 465/4, 466/11, 463/2, 73/2, 73/10, 73/14, 73/13, 73/16, 73/17, 73/19, 74/2, 72/2, 71/2, 70/2, 66/2, 72/3, 67/3, 66/21, 72/3, 66/6, 66/5, 66/7, 65/6, 111/2, 60/1, 64/4, 64/5, 64/2, 114/4, 66/8, 66/9, 66/10, 66/11, 66/12, 66/13, 66/14, 66/15, 66/16, 66/17, 66/18, 66/19, 60/5, 63, 61/6, 62/1, 62/3, 60/4, 114/2, 115/2, 59, 56/7, 56/6, 55/1, 54/1, 53/1, 52/1, 51/1, 56/1, 56/4, 113, 115/3, 128, 127/2, 127/1, 111/11, 915/2, 140/3, 140/2, 112/4, 110/2, 915/1, 110/3, 112/1, 111/12, 65/6, 65/5, 111/13, 129/4, 130/12, 130/11, 131/3, 132/5, 132/8, 132/7, 132/6, 133/4, 134/4, 134/2, 133/2, 132/1, 131/1, 130/5, 129/2, 129/3, 130/1, 130/8, 130/9, 138/1, 138/5, 138/6, 138/3, 131/2, 132/10, 137/1, 132/11, 132/9, 136/5, 136/6, 136/7, 136/8, 135/2, 135/5, 135/4, 153/3, 133/3, 134/8, 139/1, 141/3, 141/4, 141/1, 142, 143/1, 144/1, 145, 146, 147/1, 151/1, 151/2, 149, 150/2, 150/1, 152/3, 153/1, 352/5, 874, 99, 98/4, 98/12, 98/13, 98/11, 112/5, 898/5, 898/6, 105/3, 105/4, 105/6, 105/7, 891, 102/3, 103/4, 104/5, 104/4, 104/7, 898/4, 898/3, 898/1, 898/2, 896, 109/3, 109/5, 109/6, 108/4, 108/3, 107/1, 106/7, 104/8, 103/4, 102/3, 102/4, 103/5, 102/5, 106/4, 352/2, 101/2, 102/7, 102/8, 111/9, 94/2, 92/4, 97/1, 97/3, 96/1, 95/1, 93/1, 92/6, 92/4, 92/5, 91/1, 89, 90, 88/10, 88/9, 88/8, 88/7, 88/6, 88/5, 88/4, 88/3, 65/8, 68/1, 68/4, 88/12, 87, 85/1, 84/1, 83/3, 69, 66/3, 67/4, 70/3, 71/3, 72/4, 918/3, 918/4, 72/4, 918/5, 75/2, 920/2, 918/2, 463/2, 564/3, 82/1, 813/3, 80/1, 79/2, 78/5, 79/3, 78/4, 77/2, 76/1, 563/1, 563/7, 563/6, 563/5, 563/8, 458/8, 458/4, 458/6, 458/5, 458/9,

458/10, 457/1, 457/2, 407/5, 407/8, 405/2, 407/4, 405/1, 404, 403, 402, 401/1, 400/4, 917, 396/2, 396/6, 396/3, 396/5, 390/4, 390/3, 389/1, 387/6, 387/7, 902, 358/9, 384/1, 385/5, 387/4, 391/1, 392/3, 393/1, 392/4, 395/1, 888/4, 888/3, 888/5, 888/10, 888/9, 888/7, 888/2, 888/1, 410/4, 408/1, 409/1, 410/6, 894, 410/10, 414/1, 413/3, 413/2, 412/6, 412/17, 411/9, 411/10, 888/1, 454/2, 456/1, 453/1, 451/1, 452/1, 450/2, 450/1, 440/4, 806, 807, 385/7, 384/2, 384/3, 383/3, 382/5, 382/4, 573/1, 574/12, 574/13, 574/10, 574/7, 574/8, 576/2, 576/3, 576/1, 575/3, 583/1, 584, 585/1, 586, 588/2, 588/1, 587, 582, 581, 809/1, 809/2, 578/28, 578/25, 578/29, 578/30, 578/24, 577/8, 808/1, 808/5, 803/3, 808/4, 577/13, 577/15, 579/17, 808/6, 578/26, 578/27, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 570, 901, 887, 579/12, 579/16, 579/13, 579/22, 579/14, 594/4, 589/1, 590, 591, 592/1, 593/1, 594/10, 594/11, 594/7, 594/2, 595/1, 596/1, 567/1, 598, 599/1, 600, 604/21, 601/1, 602/1, 603/6, 603/10, 608/4, 603/9, 608/7, 609/3, 609/2, 603/8, 607, 605/6, 605/4, 603/7, 605/10, 605/11, 604/10, 605/13, 605/8, 604/6, 604/18, 604/17, 604/19, 604/20, 604/4, 579/6, 579/23, 579/24, 578/23, 578/22, 604/12, 604/13, 604/20, 604/14, 604/23, 604/22, 604/16, 606/3, 606/2, 448/5, 448/3, 448/1, 447/1, 440/3, 439/1, 439/2, 906, 439/18, 439/20, 437/12, 438/3, 473/3, 436/2, 562/1, 435/1, 561/2, 434, 437/10, 437/13, 437/11, 437/9, 433/13, 433/11, 433/14, 439/5, 439/10, 440/2, 441/1, 442/8, 442/5, 442/6, 443, 446/1, 446/2, 444, 445/1, 432/1, 432/3, 429/5, 433/12, 433/10, 561/4, 472/2, 560/66, 560/65, 560/60, 560/61, 560/62, 560/63, 560/64, 560/54, 560/55, 560/56, 560/57, 560/18, 560/19, 560/20, 560/21, 560/22, 560/23, 560/24, 560/25, 528/1, 560/17, 560/53, 560/35, 560/50, 433/7, 429/1, 429/2, 433/8, 429/3, 429/6, 428/1, 427/2, 427/3, 426/1, 425/5, 416/1, 425/4, 417/1, 430/2, 430/3, 424/1, 424/2, 424/4, 423/3, 421/1, 421/2, 421/3, 420, 418/1, 573/1, 566/36, 913, 566/38, 566/15, 566/3, 566/4, 560/49, 560/45, 560/39, 560/71, 560/67, 560/68, 560/69, 560/70, 880, 566/16, 566/7, 566/6, 566/20, 566/22, 566/24, 566/19, 566/29, 566/30, 566/25, 4125/8, 4125/9, 319/27, 319/30, 566/27, 478/41.

Podobszar 2 Markowo obejmuje następujące działki ewidencyjne (stan na 03.2018 r.) o łącznej powierzchni 155 hektarów:

67/1, 67/2, 67/13, 67/8, 9/1, 67/6, 67/16, 67/14, 67/12, 67/3, 67/15, 31/12, 31/5, 31/6, 31/7, 31/8, 31/9, 31/13, 19/72, 19/73, 15/3, 31/11, 31/2, 19/76, 19/74, 19/75, 9/8, 9/12, 9/14.

Podobszar 3 Szadłowice obejmuje następujące działki ewidencyjne (stan na 03.2018 r.) o łącznej powierzchni 157 hektarów:

1/6, 22/1, 23/4, 23/6, 23/8, 23/10, 35, 37, 38, 43/2, 43/3, 44/1, 45/2, 45/3, 46/1, 46/3, 47, 48/1, 48/2, 49/1, 50/1, 50/2, 51/1, 51/2, 53/2, 53/4, 53/5, 53/6, 53/7, 56/2, 56/4, 56/5, 57/1, 57/6, 57/7, 57/8, 58/1, 58/2, 59, 60, 61/1, 61/2, 62/1, 63/1, 63/5, 63/6, 64, 65, 66/2, 67/1, 68/1, 68/2, 70/2, 71, 73/2, 79/2, 103/2, 107, 110/2, 110/3, 110/4, 111/2, 113/14, 113/16, 113/21, 113/22, 116/1, 133/1, 134, 139/1, 149, 152/4, 153, 180, 188, 200/1, 200/7, 205/1, 205/3, 205/4, 207/9, 215/1, 215/5, 215/6, 215/12, 215/13, 215/14, 215/19, 215/23, 215/24, 215/26, 215/29, 215/30, 215/32, 215/33, 215/34, 215/39, 215/41, 219/13, 219/14, 219/15, 219/16, 221/1, 221/2, 223, 224, 229.

Podobszar 4 Wielowieś obejmuje następujące działki ewidencyjne (stan na 11.2020 r.) o łącznej powierzchni 129 hektarów:

11, 12/1, 13, 14/1, 15/5, 15/7, 15/8, 15/13, 16/14, 24/2, 25/4, 27/1, 27/2, 30, 31/2, 31/3, 33/2, 34/1, 39/7, 39/6, 39/9, 42/1, 48, 49/2, 50/1, 51, 52/2, 53/6, 53/7, 56/5, 56/11, 57/1, 57/2, 59/1, 60, 61, 62/2, 62/3, 62/4, 63, 64/2, 65/3, 65/4, 66/1, 70/1, 71/1, 71/2, 72, 73/3, 74/2, 77/2, 77/3, 79/3, 79/4, 80, 82, 87/1, **87/3**, 87/4, 88/1, **88/2**, **88/3**, **90**, 91, 93, 94/1, 95, 96/5, 96/8,

105/1, 107, 109/3, 109/4, 110/6, 110/9, 110/10, 110/11, 111/8, 111/10, 112, 114, 115/1, 131/9, 131/10, 132, 136/1, 136/4, 138, 141/1, 141/9, 141/11, 141/13, 141/14, 141/15, 142/10, 142/11, 143/2, 147/1, 147/2, 148/2, 148/3, 151/3, 151/9, 151/12, 151/13, 151/14, 151/15, 154/2, 154/6, 155, 156/1, 156/2, 157, 161/1, 161/2, 161/6, 161/18, 162/11, 162/12, 164/4, 164/5, 164/6, 164/7, 164/10, 164/11, 164/15, 164/18, 164/24, 168, 169/4, 175/3, 177/7, 179/1, 179/2, 179/5, 210/4, 210/7, 210/8, 210/9, 210/10, 214, 216, 216/12, 216/13, 216/16, 216/17, 216/18, 216/19, 216/20, 216/21, 216/24, 274/1, 278, 280, 281, 282, 289, 292, 293, 294, 296, **295/1**, 297, 298/1, 298/2, 298/3, 298/4, 298/5, 299/3, 299/5, 300/1, 300/8, 300/9, 302, 305/1, 306/1, 307, 308.

Dodatkowo, załącznikiem do LPR jest **poglądowa** mapa, pokazująca obszar zdegradowany na tle obszaru gminy. W razie wątpliwości wiążący jest wykaz działek podany powyżej.

4. Obszary rewitalizacji:

Łączna powierzchnia obszaru zdegradowanego i jego liczba mieszkańców nie przekracza wartości granicznych, określających maksymalny zasięg działań rewitalizacyjnych. W związku z powyższym wszystkie podobszary obszaru zdegradowanego zostały uznane za obszary rewitalizacji.

Tabela 17. Podstawowa charakterystyka obszarów rewitalizacji na terenie gminy Gniewkowo:

Obszar rewitalizacji	Powierzchnia		Mieszkańcy (30.09.2020 r.)	
	ha	% pow. całej gminy (łącznie 17 972 ha)	w osobach	% mieszkańców całej gminy (łącznie 13 758 osób)
1. Centrum Gniewkowa	260	1,45%	2 278	16,56%
2. Markowo	155	0,86%	250	1,82%
3. Szadłowice	157	0,87%	388	2,82%
4. Wielowieś	129	0,72%	537	3,90%
Razem obszary rewitalizacji:	701	3,90%	3 453	25,10%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Gniewkowie, stan na dzień 30.09.2020 r.

Obszary rewitalizacji są tożsame z podobszarami obszaru zdegradowanego.

5. Szczegółowa diagnoza obszarów rewitalizacji:

5.1 Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji 1. Centrum Gniewkowa:

Ten obszar rewitalizacji zasadniczo pokrywa się z dotychczasowym zasięgiem terytorialnym działań rewitalizacyjnych na obszarze miasta Gniewkowo. W poprzedniej perspektywie finansowej skupiono się na poprawie ładu architektonicznego i estetyki w centrum miasta (Rynek i okolice).

Sfera społeczna:

Stan ludności		
Liczba osób w wieku:	14.03.2016 r.	30.09.2020 r.
przedprodukcyjnym	454	383
produkcyjnym	1 496	1 420
poprodukcyjnym	470	475
RAZEM:	2 420	2 278

W rozdziale 3 wskazano ponadto, że problemem na tym obszarze jest szczególnie duży udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem (19,42%, wyższy niż średnia dla gminy – 19,10%). Jest to efekt stopniowego starzenia się ludności, a proces ten zachodzi szczególnie mocno w mieście (patrz dane w rozdziale 2).

W latach 2016-2020 problem ten uległ nasileniu. Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym wzrósł na tym obszarze rewitalizacji z 19,42% do 20,85% (w całej gminie Gniewkowo średnia wzrosła zaś z 19,10% do 20,77%).

Osoby starsze, mimo dużego udziału w strukturze demograficznej, mają ograniczony dostęp do dedykowanej im oferty na tym terenie. W granicach tego obszaru rewitalizacji:

- nie ma żadnego całodobowego punktu opieki nad osobami starszymi,
- nie ma żadnego dziennego domu pobytu dla osób starszych,
- nie ma żadnego budynku dedykowanego włączeniu społecznemu osób starszych (domu, klubu seniora),
- nie ma miejsc specjalnie przystosowanych do zaspokajania potrzeb społeczno-kulturalnych tej grupy mieszkańców,
- prowadzone są jedne zajęcia ruchowe dedykowane seniorom (aerobik dla osób 50+ w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury Sportu i Rekreacji przy ul. Dworcowej 5),
- działa Pracownia Seniora i filia Uniwersytetu Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy (zajęcia odbywają się w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury Sportu i Rekreacji przy ul. Dworcowej 5),
- działają organizacje zrzeszające osoby starsze,

- odbywają się główne wydarzenia kulturalne i sportowo-rekreacyjne w mieście, ale nie jest to oferta dedykowana typowo seniorom, ale kierowana do ogółu mieszkańców,
- znajdują się dwie siłownie plenerowe (przy ulicy Piasta i przy ulicy Powstańców Wielkopolskich), z których mogą korzystać osoby starsze (żaden z obiektów nie posiada jednak urządzeń zaprojektowanych typowo z myślą o osobach starszych),
- osoby starsze na tym obszarze korzystają głównie z transportu publicznego (zlokalizowany jest tu dworzec kolejowy i główne przystanki autobusowe w mieście), załatwiają formalności urzędowe (tu zlokalizowane są główne instytucje publiczne, w tym Urząd Miejski, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej) i korzystają z licznych punktów handlowo-usługowych. Na terenie tym zlokalizowany jest ponadto cmentarz, ogródki działkowe, kościół parafialny i gabinety lekarskie.

Obszar został przeanalizowany pod kątem czynników, które sprzyjają wykluczeniu społecznemu i ubóstwu mieszkańców, w szczególności osób starszych. Po pierwsze należy stwierdzić, że na tym obszarze rewitalizacji występuje szczególnie duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej.

W gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej zamieszkiwało 14.03.2016 r. łącznie 358 osób, a ich udział w ogóle ludności tego terenu wyniósł 14,79% i jest to wynik znacznie gorszy niż średnia w gminie Gniewkowo (9,95%). W roku 2020 odsetek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej uległ zmniejszeniu i wyniósł dla obszaru rewitalizacji 8,30%. Jest to wartość, która nadal przekracza średnią dla gminy Gniewkowo wynoszącą w 2020 r. 6,52%.

W strukturze świadczeń widać, że w marcu 2016 r. pomoc przyznawano najczęściej z powodu ubóstwa (275 przypadków). Na dalszych miejscach znalazły się: bezrobocie (97 przypadków), niepełnosprawność (64 przypadki) i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (48 przypadków). W roku 2020 struktura świadczeń była podobna.

O dużej skali zagrożenia ubóstwem i wykluczeniem społecznym świadczy także fakt, że na obszarze rewitalizacji 1. Centrum Gniewkowa aż 38,11% wszystkich dzieci w wieku do 17 lat jest objętych zasiłkami rodzinnymi (powyżej średniej dla gminy Gniewkowo wynoszącej 33,79%). W roku 2020 odsetek ten wyniósł 32,11% dla OR 1. Centrum Gniewkowa i 27% średnio w gminie Gniewkowo.

Na tym obszarze rewitalizacji dodatkowo występuje także problem bezrobocia. Według stanu na 14.03.2016 r. mieszkało tutaj 202 bezrobotnych, co stanowi 13,50% ludności w wieku produkcyjnym. Wskaźnik ten przyjmuje średnio w gminie wartość 10,92% (993 osoby bezrobotne na 9 095 osób w wieku produkcyjnym). Wśród osób bezrobotnych mieszkających na tym terenie znalazły się:

- 104 kobiety,

- 126 osób długotrwale bezrobotnych,
- 94 osoby bez kwalifikacji zawodowych.

W kontekście wysokiej liczby osób w wieku poprodukcyjnym podkreślić należy też, że 46 osób bezrobotnych to osoby w wieku powyżej 50 lat, zbliżające się do emerytury.

We 09.2020 r. jako bezrobotnych zarejestrowanych było 170 mieszkańców OR 1. Centrum Gniewkowa (co stanowiło 11,97% ludności w wieku produkcyjnym na tym terenie). Odsetek osób bezrobotnych nadal przekraczał średnią wartość dla całej gminy Gniewkowo (która we 09.2020 r. wyniosła 8,68%).

Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym zamieszkujące ten obszar mogą korzystać ze wsparcia świadczonego przez pracowników ośrodka pomocy społecznej, Środowiskowego Domu Samopomocy, filii Ośrodka Wspierania Dziecka i Rodziny w Inowrocławiu oraz placówek wsparcia dziennego. Dodatkowo na terenie tym działają organizacje pozarządowe, koncentrujące się na tematyce włączenia społecznego:

- Stowarzyszenie Inicjatyw Niezależnych „Progres”,
- Stowarzyszenie społeczno-kulturalne „Cordis”.

Zróżnicowane działania prowadzą też:

- Miejski Ludowy Klub Sportowy „Unia” Gniewkowo,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Gniewkowie,
- Stowarzyszenie Ludowy Zespół Sportowy „Gniewko”,
- Stowarzyszenie Wędkarskie „Okoń”,
- Towarzystwo gimnastyczne „Sokół”,
- Towarzystwo Miłośników Gniewkowa i Ziemi Gniewkowskiej,
- Uczniowski Klub Sportowy „MGOKSiR”.

Na tym obszarze rewitalizacji dostęp do usług publicznych jest dobry i obejmuje następujące placówki:

Sfera usług publicznych:	Dostępność usług na terenie OR 1. Centrum Gniewkowa	Informacje szczegółowe:
Opieka zdrowotna	dobra	Na terenie obszaru jest 1 punkt opieki zdrowotnej (przy ul. Dworcowej, czynny od pn. do pt.) i trzy apteki. Najbliższy szpital znajduje się w Inowrocławiu. W tamtejszym szpitalu mieści się również najbliższy całodobowy i świąteczny punkt opieki medycznej.
Opieka nad dziećmi	dobra	Na terenie znajduje się jeden żłobek prywatny oraz prywatne przedszkole (przy ul.

		Sobieskiego). Nie ma klubu malucha. Na ul. Dworcowej znajduje się jeden z mniejszych oddziałów samorządowego przedszkola, dzieci mogą tam uczęszczać przez 5 godzin dziennie.
Opieka nad osobami starszymi	ograniczona	Brak miejsc opieki nad osobami starszymi. Osoby starsze biorą udział w zajęciach organizowanych przez MGOKSiR w Gniewkowie oraz filię UTW.
Włączenie społeczne		Na terenie tym działają: a) Instytucje pomocy społecznej: MGOPS Gniewkowo b) Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Powstańców Wielkopolskich (35 miejsc) c) Organizacje pozarządowe, zajmujące się włączeniem społecznym: Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne CORDIS i Stowarzyszenie Inicjatyw Niezależnych PROGRESS.
Edukacja	dobra	Na terenie znajduje się dwie szkoły podstawowe oraz Szkoła Branżowa I Stopnia
Kultura	dobra	Na terenie obszaru działa MGOKSiR w Gniewkowie oraz Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna .
Rekreacja	dobra	Na tym terenie znajduje się stadion sportowy (ul. Parkowa), jedno boisko (przy ul. Piasta), trzy boiska przyszkolne , dwie siłownie plenerowe (ul. Piasta i Powstańców Wlkp) i jeden plac zabaw (ul. Piasta). Żaden z tych obiektów nie jest dostosowany do potrzeb osób starszych.
Transport publiczny	bardzo dobra	Kilkanaście autobusów i pociągów dziennie kursuje na trasie Toruń-Gniewkowo-Inowrocław.

Sfera gospodarcza:

Na obszarze rewitalizacji 1. Centrum Gniewkowa panują bardzo dobre warunki do prowadzenia i rozwoju działalności gospodarczej, w szczególności handlowo-usługowej. Na podstawie danych zawartych w rozdziałach 2 i 3 nie identyfikuje się problemów w sferze gospodarczej związanej ze słabą kondycją przedsiębiorstw lub spadającą liczbą przedsiębiorstw.

Sfera środowiskowa:

Na obszarze rewitalizacji 1. Centrum Gniewkowa nie występują żadne obszary chronione przyrodniczo, a jedynie 3 pomniki przyrody. Nie odnotowuje się przekroczenia norm ochrony środowiska, składowisk odpadów niebezpiecznych czy ponadprzeciętnego nagromadzenia wyrobów azbestowych.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna:

Obszar rewitalizacji 1. Centrum Gniewkowa to najbardziej reprezentacyjna część miasta, obejmująca liczne przestrzenie publiczne (Rynek, dworzec, tereny wokół siedzib instytucji publicznych). W ostatnich latach przeprowadzono szereg inwestycji poprawiających ład przestrzenny i estetykę na tym terenie (szczegółowe dane w rozdziale 9). Dzięki efektom poprzedniego LPR udało się osiągnąć wyraźną poprawę w zakresie walorów architektonicznych i historycznych centrum miasta. Na tym terenie znajduje się jedyny obiekt przestrzeni zdegradowanej w granicach miasta – teren Parku Wolności (szczegółowy opis znajduje się w rozdziale 3).

Sfera techniczna:

Obszar rewitalizacji 1. Centrum Gniewkowa charakteryzuje bardzo dobry dostęp do urządzeń sieciowych (sieć wodociągowa, kanalizacyjna, gazowa, elektryczna) i bardzo dobra dostępność komunikacyjna.

Na obszarze rewitalizacji 1. występują liczne budynki i obiekty w złym lub bardzo złym stanie technicznym. Wiele z nich wymaga pilnych prac naprawczych, termomodernizacyjnych. Lista obiektów wymagających interwencji na terenie miasta znajduje się w „Strategii Rozwoju Gminy Gniewkowo na lata 2014-2020”.

Czynniki i zjawiska kryzysowe:

- Duży udział osób w wieku poprodukcyjnym,
- Duża liczba osób bezrobotnych (szczególnie osób długotrwale bezrobotnych),
- Wysoki udział osób korzystających z pomocy społecznej (przede wszystkim z powodu bezrobocia i ubóstwa),
- Duże zagrożenie ubóstwem i wykluczeniem społecznym mieszkańców,
- Występowanie przestrzeni zdegradowanej – teren Parku Wolności w Gniewkowie,
- Liczne, punktowe problemy ze złym stanem technicznym budynków.

Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych:

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców obszaru rewitalizacji 1. Centrum Gniewkowa w odpowiedzi na zdiagnozowane problemy, czyli:

- a) duży udział osób w wieku poprodukcyjnym,
- b) zagrożenie wykluczeniem społecznym mieszkańców (w związku z bezrobociem i ubóstwem),
- c) występowanie przestrzeni zdegradowanej,

poprzez aktywizację społeczno-zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia oraz zagospodarowanie Parku Wolności na Centrum Integracji Międzypokoleniowej, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb seniorów. W Parku Wolności zostaną odtworzone dotychczasowe funkcje rekreacyjno-kulturalne, a istniejący pustostan zostanie rozbudowany i zaadaptowany na Centrum Integracji Międzypokoleniowej. Budynek ten zostanie dostosowany do specyficznych potrzeb osób starszych i stanie się zupełnie nowym zapleczem do prowadzenia ich integracji wewnątrz- i międzypokoleniowej. Planowane jest wydzielenie: pomieszczeń dla organizacji seniorskich, pomieszczeń biurowych, sal szkoleniowych i integracyjnych, toalet i zaplecza kuchennego. Dzięki temu powstaną zupełnie nowe możliwości aktywizacji mieszkańców, przede wszystkim osób starszych, które nie miały do tej pory specjalnego miejsca spotkań i aktywizacji. Dodatkowo na nowo zostanie zagospodarowany teren wokół budynku, dzięki czemu powstanie strefa rekreacji plenerowej i strefa wypoczynku, wszystkie w sposób specjalny dostosowane do potrzeb osób starszych i o ograniczonej mobilności. Zajęcia prowadzone w Centrum Integracji Mieszkańców pozwolą na:

- aktywizację i integrację osób starszych,
- rozwój aktywności ruchowej osób starszych,
- walkę z wykluczeniem społecznym poprzez aktywizację społeczną i zawodową mieszkańców obszaru rewitalizacji (organizacja specjalistycznych kursów i poradnictwa w formule międzypokoleniowej).

Lokalne potencjały:

- Doświadczenia z realizacji poprzedniego LPR na tym samym obszarze,
- Duża liczba instytucji i organizacji pozarządowych z obszaru pomocy i integracji społecznej działająca na terenie miasta Gniewkowo,
- Działalność Pracowni Seniora i filii UTW w Gniewkowie,
- Duże zainteresowanie ofertą spędzania czasu wolnego wśród ludności starszej.

5.2 Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji 2. Markowo:

Wieś Markowo położona jest w centralnej części gminy, w odległości 6 km na południowy wschód od Gniewkowa. Dojazd do miejscowości odbywa się częściowo drogą wojewódzką nr 246, a częściowo drogą lokalną.

Sfera społeczna:

Stan ludności		
Liczba osób w wieku:	14.03.2016 r.	30.09.2020 r.
przedprodukcyjnym	58	63
produkcyjnym	159	158
poprodukcyjnym	39	29
RAZEM:	256	250

Na etapie wyznaczania obszaru zdegradowanego wskazano, że w miejscowości tej występuje wyższy niż średni w gminie zasięg korzystania z pomocy społecznej. W gospodarstwach domowych korzystającej ze środowiskowej pomocy społecznej zamieszkiwało tutaj 56 osób (21,44% mieszkańców). Przyczyny przyznania tych świadczeń to: ubóstwo (33 przypadki), bezrobocie (17 przypadków), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (12 przypadków) i niepełnosprawność (6 osób). Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w 03.2016 r. 24 mieszkańców to osoby zarejestrowane jako bezrobotne.

Dodatkowym problemem jest bardzo duży odsetek dzieci, na które rodzice pobierają zasiłek rodzinny w liczbie dzieci ogółem. Na terenie miejscowości Markowo aż 51,72% dzieci objętych było takim wsparciem (30 spośród 58 dzieci do lat 17).

Dalsze występowanie tych problemów stwierdzono także w trakcie przeglądu wskaźników stanu kryzysowego w 2020 r. W miejscowości Markowo udział mieszkańców korzystających z pomocy społecznej wyniósł 16% (przy średniej gminy 6,52%), zaś udział dzieci do lat 17, na które pobierany jest zasiłek rodzinny wzrósł do 52,38% (przy średniej gminy wynoszącej 27%).

Jedynym obiektem pełniącym funkcje kulturalne i integracyjne na terenie miejscowości jest budynek świetlicy wiejskiej. Na terenie tej miejscowości nie ma żadnego innego miejsca spotkań, rekreacji czy działalności sportowej (placu zabaw, boiska, siłowni plenerowej, placu wiejskiego itp.). Nie działa tu też żadna organizacja pozarządowa, a aktywność mieszkańców koncentruje się na radzie sołectkiej.

Z informacji pozyskanych od pracownika socjalnego i świetliczanki wynika, że na terenie Markowa najpilniej jest potrzebna rozbudowa oferty zajęć dla dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu mieszkańców (szczególnie dużym zainteresowaniem cieszyły się do tej pory szkolenia z nowoczesnych technologii, które prowadzone były w poprzednich latach w Gniewkowie; część mieszkańców nie wzięła w nich udziału ze względu na konieczność dojazdu i brak możliwości zapewnienia opieki osobom zależnym podczas szkolenia).

Na tym obszarze rewitalizacji dostęp do usług publicznych jest bardzo ograniczony i obejmuje następujące placówki:

Sfera usług publicznych:	Dostępność usług na terenie OR 2. Markowo	Informacje szczegółowe:
Opieka zdrowotna	bardzo ograniczona	Na terenie miejscowości nie ma żadnych punktów opieki zdrowotnej, apteki ani punktu aptecznego. Najbliższy szpital znajduje się w Inowrocławiu lub Toruniu.
Opieka nad dziećmi	bardzo ograniczona	Na terenie miejscowości nie ma żłobka, przedszkola ani klubu malucha. Najbliższe punkty opieki nad dziećmi znajdują się w Kijewie i Gniewkowie.

Opieka nad osobami starszymi	bardzo ograniczona	Brak jakichkolwiek form opieki i oferty spędzania czasu wolnego dla osób starszych.
Edukacja	bardzo ograniczona	Na terenie miejscowości nie ma żadnej placówki edukacyjnej. Najbliższe znajdują się w Gniewkowie.
Kultura	ograniczona	Na terenie miejscowości działa świetlica wiejska, w której odbywają się spotkania okolicznościowe.
Rekreacja	bardzo ograniczona	Brak jakichkolwiek obiektów na terenie miejscowości. Najbliższe znajdują się w Gniewkowie.
Transport publiczny	bardzo ograniczona	Do miejscowości docierają jedynie autobusy szkolne.

Na terenie miejscowości nie odnotowano problemów w zakresie przestępczości i porządku publicznego.

Sfera środowiskowa:

Na tym obszarze rewitalizacji nie odnotowano problemów związanych z przekroczeniem norm ochrony środowiska. Nie występują tu tereny chronione, w parku zlokalizowane są dwa pomniki przyrody.

Sfera gospodarcza:

Na terenie miejscowości Markowo 6 osób prowadzi działalność gospodarczą (w zakresie handlu, magazynowania, transportu drogowego towarów i ogrodnictwa).

Sfera przestrzenno-funkcjonalna:

Na terenie miejscowości występują problemy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej (przestrzenie zdegradowane), częściowej adaptacji i modernizacji wymaga budynek świetlicy wiejskiej. Wybudowany został najprawdopodobniej na początku XX wieku jako przybudówka do pałacu (objętego ochroną konserwatorską wraz z przylegającym parkiem). Ogólnie stan techniczny budynku jest dostateczny do prowadzenia podstawowej działalności (spotkania okolicznościowe, zajęcia plastyczne). W budynku znajduje się jedno pomieszczenie nieużywane o powierzchni 27 m², które wymaga gruntownego remontu i adaptacji. Budynek nie jest też dostosowany do potrzeb osób o ograniczonej mobilności.

Oprócz modernizacji budynku (polegającej na likwidacji barier architektonicznych i utworzeniu sali edukacyjno-komputerowej) konieczne jest zagospodarowanie przyległego terenu parku na miejsca integracji i rekreacji mieszkańców (uporządkowanie terenu, stworzenie plenerowej strefy ruchu) w sposób umożliwiający realizację wszystkich zaplanowanych działań aktywizacyjnych dla mieszkańców sołectwa.

Sfera techniczna:

Na terenie miejscowości jest dostęp do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, nie ma dostępu do sieci gazowej. Stan techniczny dróg jest dostateczny. Inne budynki użyteczności publicznej na terenie miejscowości są w złym/dostatecznym stanie technicznym.

Czynniki i zjawiska kryzysowe:

- Wysoki udział osób korzystających z pomocy społecznej,
- Duży odsetek dzieci, na które rodzice pobierają zasiłki rodzinne,
- Występowanie osób bezrobotnych,
- Brak publicznych obiektów infrastruktury rekreacyjno-sportowej,
- Występowanie przestrzeni zdegradowanej, która może być przekształcona na cele aktywizacji społecznej,
- Bardzo ograniczony dostęp do usług publicznych.

Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych:

- Główną potrzebą miejscowości Markowo jest podjęcie działań z zakresu włączenia społecznego osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym (potwierdzone dużym zasięgiem korzystania z pomocy społecznej). Do prowadzenia działań planuje się wykorzystanie istniejącego budynku świetlicy wiejskiej, który po przeprowadzeniu modernizacji i zagospodarowania przyległego terenu stanie się zapleczem do szerokiego wachlarza działań z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców. Planowana jest realizacja szkoleń zawodowych ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania nowoczesnych technologii (dzięki stworzeniu sali edukacyjno-komputerowej) oraz w kierunku pielęgnacji terenów zielonych (na terenie miejscowości działają dwie firmy w tej branży), wsparcie rodzin zagrożonych ubóstwem (poradnictwo, grupy wsparcia), organizacja zajęć dla dzieci poprawiających ich kompetencje społeczne i ułatwiających szkolenia/poszukiwanie pracy/pracę zawodową ich opiekunów, pomoc w poszukiwaniu zatrudnienia.

Lokalne potencjały:

- Istniejący budynek świetlicy, stanowiący bazę dla działań aktywizacyjnych,
- Lokalni liderzy, chętni do udziału w aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców.

5.3 Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji 3. Szadłowice:

Miejscowość Szadłowice położona jest w zachodniej części gminy Gniewkowo, przy drodze krajowej nr 15. Peryferyjne położenie niweluje w jej przypadku dobrą dostępność komunikacyjną (liczne połączenia autobusowe na trasie Toruń-Gniewkowo-Szadłowice-Inowrocław).

Sfera społeczna:

Stan ludności		
Liczba osób w wieku:	14.03.2016 r.	30.09.2020 r.
przedprodukcyjnym	81	70
produkcyjnym	278	244
poprodukcyjnym	59	74
RAZEM:	418	388

W rozdziale 3. wskazano, że Szadłowice wyróżnia duży udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej (14,11%, przy średniej dla gminy wynoszącej 9,95%) i duży udział dzieci, na które rodzice pobierają zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku ogółem w (40,74%, zaś średnia dla całej gminy 33,79%). **Problemy te utrzymywały się także w roku 2020: z pomocy społecznej korzystało 9,28% mieszkańców Szadłowic (średnia gminna: 6,52%), a odsetek dzieci objętych zasiłkiem rodzinnym wyniósł 27,14% (wartość niewiele gorsza od średniej gminy wynoszącej 27%).**

Zgodnie z danymi ośrodka pomocy społecznej, najczęstszymi przyczynami udzielania świadczeń wśród mieszkańców Szadłowic były **w 2016 roku**: bezrobocie (49 przypadków), ubóstwo (30 przypadków) i niepełnosprawność (23 przypadki). Ponadto 10 osób otrzymało wsparcie z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. **W roku 2020 w strukturze świadczeń nie odnotowano większych zmian.**

Głównym problemem jest więc bezrobocie (według danych PUP zarejestrowanych tu były **w 2016 r. 42 osoby bezrobotne, a w 2020 r. 26 osób**) i/lub niewystarczające zarobki, ale znaczna jest też grupa osób niepełnosprawnych. Borykają się one z licznymi problemami, a na dodatek na terenie miejscowości występują bariery architektoniczne, utrudniające im jeszcze bardziej codzienne funkcjonowanie.

Na problem osób niepełnosprawnych i starszych zwrócili także uwagę nauczyciele ze szkoły podstawowej i pracownik socjalny. Przez brak możliwości opieki na terenie miejscowości zarówno nad dziećmi (brak żłobka, przedszkola), jak i seniorami i osobami niepełnosprawnymi, wiele kobiet (bo to one najczęściej pełnią opiekę) nie może podjąć stałego zatrudnienia, ani nawet wziąć udziału w bardziej angażujących szkoleniach zawodowych.

Aktywność społeczna mieszkańców koncentruje się wokół szkoły podstawowej, na jej terenie odbywają się spotkania i wydarzenia lokalne. Poza budynkiem szkoły w miejscowości znajduje się boisko (przy szkole podstawowej) i plac zabaw oraz jedno urządzenie siłowni plenerowej (zakupione przez mieszkańców ze środków funduszu sołectkiego). Nie ma tutaj natomiast świetlicy wiejskiej czy miejsca, w którym mieszkańcy mogliby aktywnie spędzać swój czas.

Na terenie Szadłowic działają:

- Klub Sportowy MIKRUS Szadłowice,

- Towarzystwo Miłośników Szadłowic,
- Kółko Rolnicze w Szadłowicach.

Brakuje jednak miejsc, w których mogłyby prowadzić działania na rzecz mieszkańców.

Na tym obszarze rewitalizacji dostęp do usług publicznych jest ograniczony i obejmuje następujące placówki:

Sfera usług publicznych:	Dostępność usług na terenie OR 3. Szadłowice	Informacje szczegółowe:
Opieka zdrowotna	bardzo ograniczona	Na terenie miejscowości jest jeden gabinet lekarza rodzinnego. Nie ma apteki ani punktu aptecznego. Najbliższy szpital znajduje się w Inowrocławiu.
Opieka nad dziećmi	bardzo ograniczona	Na terenie miejscowości nie ma żłobka, przedszkola ani klubu malucha. Najbliższe punkty opieki nad dziećmi znajdują się w Gniewkowie lub Inowrocławiu.
Opieka nad osobami starszymi	bardzo ograniczona	Brak jakichkolwiek form opieki i oferty spędzania czasu wolnego dla osób starszych.
Edukacja	dobra	Na terenie miejscowości znajduje się szkoła podstawowa. Placówki na wyższym poziomie są dostępne najbliżej w Gniewkowie lub Inowrocławiu.
Kultura	bardzo ograniczona	Na terenie miejscowości nie działa świetlica wiejska, dom kultury, ani biblioteka publiczna.
Rekreacja	ograniczona	Na terenie miejscowości znajduje się boisko i plac zabaw.
Transport publiczny	dobra	Przez miejscowość kursują liczne autobusy na trasie Inowrocław-Szadłowice-Gniewkowo-Toruń.

Na terenie Szadłowic nie odnotowano problemów w zakresie przestępczości i porządku publicznego.

Sfera gospodarcza:

W Szadłowicach działalność gospodarczą prowadzi 13 osób fizycznych. Ich działalność koncentruje się na handlu, usługach transportowych oraz projektowaniu i architekturze.

Sfera środowiskowa:

Na obszarze miejscowości Szadłowice nie występują obszary chronione, a jedynie trzy pomniki przyrody. Nie stwierdzono występowania problemów w sferze środowiskowej na tym obszarze rewitalizacji.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna:

Na terenie miejscowości występują problemy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej (przestrzenie zdegradowane), obejmujące budynek dawnej remizy OSP wraz z przyległym terenem. Od kilku lat obiekt jest nieużywany i niszczeje, a konstrukcja grozi częściowym zawaleniem. Obiekt nie jest dostosowany do współczesnych standardów (nie posiada instalacji wodno-kanalizacyjnej ani grzewczej, a jedynie instalację elektryczną). Można go jednak zaadoptować na świetlicę wiejską, która stanie się centrum aktywności mieszkańców. Otaczający teren może zostać uporządkowany przez stworzenie komplementarnej infrastruktury rekreacyjnej (plenerowego miejsca integracji i siłowni plenerowej).

Sfera techniczna:

Na terenie miejscowości jest dostęp do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, nie ma dostępu do sieci gazowej. Stan techniczny dróg jest dobry. Inne budynki użyteczności publicznej na terenie miejscowości są w dostatecznym/dobrym stanie technicznym.

Czynniki i zjawiska kryzysowe:

- Wysoki udział osób korzystających z pomocy społecznej,
- Duży odsetek dzieci, na które rodzice pobierają zasiłki rodzinne,
- Występowanie osób bezrobotnych,
- Brak publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej (świetlicy wiejskiej),
- Występowanie przestrzeni zdegradowanej, która może być przekształcona na cele aktywizacji społecznej,
- Ograniczony dostęp do usług publicznych.

Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych:

- Główną potrzebą miejscowości Szadłowice jest podjęcie działań z zakresu włączenia społecznego osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym (potwierdzone dużym zasięgiem korzystania z pomocy społecznej). Do prowadzenia działań planuje się wykorzystanie istniejącego budynku dawnej remizy OSP, który po przeprowadzeniu modernizacji i zagospodarowania przyległego terenu stanie się zapleczem do szerokiego wachlarza działań z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców. Planowana jest realizacja szkoleń zawodowych ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania nowoczesnych technologii (dzięki stworzeniu sali edukacyjno-komputerowej) oraz w kierunku zapewnienia opieki osobom zależnym (dzieci, osoby starsze, osoby niepełnosprawne), wsparcie rodzin zagrożonych ubóstwem (poradnictwo, grupy wsparcia), organizacja zajęć dla dzieci poprawiających ich kompetencje społeczne i ułatwiających szkolenia/poszukiwanie pracy/pracę zawodową ich opiekunów, pomoc w poszukiwaniu zatrudnienia.

Lokalne potencjały:

- Istniejące organizacje pozarządowe i lokalni liderzy, chętni do podjęcia działań z zakresu włączenia społecznego mieszkańców,
- Istnienie budynku, który może zostać dostosowany do pełnienia funkcji świetlicy wiejskiej.

5.4 Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji 4. Wielowieś:

Miejscowość Wielowieś znajduje się w centralnej części gminy, na północny-zachód od Gniewkowa. Centrum miejscowości leży zaledwie 500 metrów od drogi krajowej nr 15, przebiega też tędy linia kolejowa Toruń-Inowrocław.

Sfera społeczna:

Na dzień 30.09.2020 r. w miejscowości Wielowieś mieszkało 537 osób, z tego:

- 103 osoby w wieku przedprodukcyjnym,
- 352 osoby w wieku produkcyjnym,
- 82 osoby w wieku poprodukcyjnym.

W rozdziale 3. wskazano, że miejscowość Wielowieś wyróżnia na tle gminy Gniewkowo duży udział dzieci do lat 17, na które rodzice pobierają zasiłek rodzinny w liczbie dzieci do lat ogółem (27,45%, zaś średnia dla całej gminy 27%) oraz niski odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym (58,33% w Wielowsi, zaś średnio w gminie Gniewkowo – 62,86%).

Z pomocy MGOPS korzystało we 09.2020 r. 31 osób zamieszkujących w Wielowsi, zaś w PUP zarejestrowanych było 37 mieszkańców tej miejscowości. Zgodnie z danymi ośrodka pomocy społecznej, najczęstszymi przyczynami udzielania świadczeń mieszkańcom Wielowsi były: niepełnosprawność, problemy opiekuńczo-wychowawcze, alkoholizm, trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego, bezrobocie i wyuczona bezradność.

Zdiagnozowane problemy dotyczą głównie dzieci i młodzieży, które na terenie swojej miejscowości mają utrudniony dostęp do opieki przedszkolnej (najbliższy punkt znajduje się w Gniewkowie, obecnie trwa projekt zwiększający liczbę miejsc w Samorządowym Przedszkolu w Gniewkowie) oraz są narażone na ubóstwo i wykluczenie społeczne (o czym świadczy wyższy niż średnia udział dzieci objętych zasiłkiem rodzinnym). W połączeniu z brakiem ciekawych form spędzania wolnego czasu (których nie zapewni zniszczona świetlica, ani podstawowe obiekty sportowo-rekreacyjne na działce obok) tworzy to niesprzyjające otoczenie, szczególnie silnie oddziałujące na dzieci i młodzież z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. „Dowodem” na brak możliwości konstruktywnego zagospodarowania energii lokalnej młodzieży mogą być zniszczenia dokonywane regularnie wokół budynku świetlicy wiejskiej.

Lokalni liderzy zwracali szczególną uwagę na konieczność rozbudowy lokalnej oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, która pozwoli w pełni rozwinąć ich pasje i zainteresowania oraz przeciwdziałać postawom niepożądanym (używki, wandalizm, konflikty z prawem). Dodatkowo, podkreślono konieczność stworzenia kącia dziecięcego w wyodrębnionej części świetlicy, który pozwoliłby na zaoferowanie zajęć dla dzieci w wieku przedszkolnym (3-5 lat) oraz dla starszych dzieci i młodzieży (w szczególności tych, które są objęte świadczeniami MGOPS).

Aktywność społeczna mieszkańców koncentrowała się do tej pory w budynku świetlicy, obecnie wszelkie działania zostały wstrzymane (ze względu na zły stan techniczny budynku oraz pandemię COVID-19). Obok świetlicy znajduje się boisko piaszczyste, boisko trawiaste, plac zabaw oraz dwa urządzenia siłowni plenerowej. Brakuje jednak animatorów, którzy zorganizowaliby jakieś zajęcia dla mieszkańców z wykorzystaniem tych obiektów.

Na terenie Wielowśi działają:

- Polski Związek Hodowców Gołębi Poczтовых Oddział Inowrocław Sekcja nr 4 Gniewkowo,
- Koło Gospodyń Wiejskich,
- Kółko Rolnicze.

Na tym obszarze rewitalizacji dostęp do usług publicznych jest ograniczony i obejmuje następujące placówki:

Sfera usług publicznych:	Dostępność usług na terenie OR 4. Wielowieś	Informacje szczegółowe:
Opieka zdrowotna	bardzo ograniczona	Na terenie miejscowości nie ma gabinetu, apteki ani punktu aptecznego. Najbliższy szpital znajduje się w Inowrocławiu.
Opieka nad dziećmi	bardzo ograniczona	Na terenie miejscowości nie ma żłobka, przedszkola ani klubu malucha. Najbliższe punkty opieki nad dziećmi znajdują się w Gniewkowie.
Opieka nad osobami starszymi	bardzo ograniczona	Brak jakichkolwiek form opieki i oferty spędzania czasu wolnego dla osób starszych.
Edukacja	bardzo ograniczona	Na terenie miejscowości nie ma żadnej placówki edukacyjnej. Najbliższe znajdują się w Gniewkowie.
Kultura	bardzo ograniczona	Na terenie miejscowości działa świetlica wiejska, w której odbywały się spotkania okolicznościowe. Budynek jest jednak w bardzo złym stanie technicznym.
Rekreacja	ograniczona	Na terenie miejscowości znajdują się dwa boiska, plac zabaw i dwa urządzenia siłowni plenerowej.
Transport publiczny	ograniczona	Miejscowość nie ma dostępu do rozwiniętego transportu publicznego, ale leży blisko DK 15.

Sfera gospodarcza:

W Wielowsi działalność gospodarczą prowadzą 32 osoby fizyczne. Ich działalność koncentruje się na handlu, usługach transportowych oraz budownictwie.

Sfera środowiskowa:

Na obszarze miejscowości Wielowieś nie występują obszary chronione, ani pomniki przyrody. Nie stwierdzono występowania problemów w sferze środowiskowej na tym obszarze rewitalizacji.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna:

Na terenie miejscowości występują problemy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej (przestrzenie zdegradowane), obejmujące budynek świetlicy wiejskiej wraz z przyległym terenem. Gruntowna modernizacja i przebudowa świetlicy pozwoli przywrócić jej funkcje kulturalno-edukacyjno-aktywizacyjne. Nowa wiata pozwoli na zagospodarowanie terenu po zachodniej stronie świetlicy, a planowany parking i chodniki poprawią dostępność budynku świetlicy i przyległego terenu sportowo-rekreacyjnego. Zwiększona zostanie także liczba urządzeń siłowni plenerowej.

Sfera techniczna:

Na terenie miejscowości jest dostęp do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, nie ma dostępu do sieci gazowej. Stan techniczny dróg jest dostateczny. Inne budynki użyteczności publicznej na terenie miejscowości są w dostatecznym/dobrym stanie technicznym.

Czynniki i zjawiska kryzysowe:

- Duży odsetek dzieci do lat 17, na które rodzice pobierają zasiłki rodzinne,
- Niższy niż średnio odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym,
- Wieloletnie dewastacje elementów zewnętrznych budynku świetlicy,
- Występowanie osób bezrobotnych,
- Bardzo zły stan publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej (świetlicy wiejskiej),
- Występowanie przestrzeni zdegradowanej, która może być przekształcona na cele aktywizacji społecznej,
- Ograniczony dostęp do usług publicznych.

Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych:

- Główną potrzebą Wielowsi jest podjęcie działań z zakresu włączenia społecznego dzieci i młodzieży zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz rozbudowa oferty spędzania czasu wolnego. Do prowadzenia działań planuje się wykorzystanie istniejącego budynku świetlicy, który po przeprowadzeniu modernizacji i zagospodarowania

przyległego terenu stanie się zapleczem do szerokiego wachlarza działań z zakresu aktywizacji społecznej mieszkańców. Planowane jest stworzenie dedykowanego kącika dla dzieci oraz organizacja zajęć dla dzieci i młodzieży poprawiających ich kompetencje społeczne, wyrównujących ich szanse edukacyjne (w szczególności po okresie nauki zdalnej w związku z pandemią) oraz wsparcie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. Dodatkowo konieczna jest rozbudowa oferty spędzania czasu wolnego wśród młodzieży, nastawionej na wsparcie dzieci z trudnościami wychowawczymi oraz przeciwdziałanie przestępczości.

- Niezbędne jest także podjęcie działań zwiększających dostępność edukacji przedszkolnej dla najmłodszych mieszkańców Wielowsi, zarówno poprzez zwiększenie liczby dostępnych miejsc w Samorządowym Przedszkolu w Gniewkowie, jak i stworzenie im specjalnej przestrzeni w zmodernizowanej świetlicy wiejskiej w Wielowsi (zgodnie z postulatami lokalnej społeczności przyjęto założenie, że nie wszyscy rodzice/opiekunowie dzieci w wieku przedszkolnym będą zainteresowani posłaniem dziecka do przedszkola, należy więc zabezpieczyć dzieciom możliwość udziału w zajęciach świetlicowych, organizowanych lokalnie, po sąsiedzku, w ich rodzinnej miejscowości).

Lokalne potencjały:

- Lokalni liderzy, chętni do podjęcia działań z zakresu włączenia społecznego mieszkańców, w szczególności dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- Zasoby i doświadczenie MGOKSiR w Gniewkowie, niezbędne do prowadzenia działań aktywizacyjnych wśród dzieci i młodzieży (w szczególności z trudnościami wychowawczymi),
- Istniejąca infrastruktura – świetlica, boiska, plac zabaw.

6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji:

Obszar rewitalizacji 1. Centrum Gniewkowa:

Zdiagnozowane problemy:

- Problem zaawansowania procesu starzenia się ludności – na obszarze rewitalizacji występuje szczególnie duży udział osób w wieku poprodukcyjnym, brakuje zaś oferty dedykowanej osobom starszym,
- Problemy w zakresie samowystarczalności ekonomicznej gospodarstw domowych – na obszarze rewitalizacji utrzymuje się wysoki udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej (głównymi przyczynami korzystania z pomocy są bezrobocie i ubóstwo) oraz wysoki odsetek dzieci do lat 17 objętych zasiłkiem rodzinnym,

- Problemy przestrzenno-funkcjonalne – na obszarze rewitalizacji występuje przestrzeń zdegradowana, która może być zaadaptowana na cele rozwoju społecznego.

Jak odpowiedzieć na te problemy?

Konieczne jest kompleksowe wsparcie rozwoju społecznego tego obszaru rewitalizacji poprzez:

- Aktywizację osób starszych (w celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu rosnącej grupy seniorów),
- Wsparcie aktywności kulturalnej osób starszych (w celu ograniczenia zagrożenia wykluczeniem społecznym),
- Wsparcie aktywności ruchowej osób starszych i propagowanie zdrowego trybu życia (w celu ograniczenia zagrożenia wykluczeniem społecznym),
- Integrację wewnątrz- i międzypokoleniową osób starszych (w celu ograniczenia zagrożenia wykluczeniem społecznym),
- Wsparcie aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców i pomoc w znalezieniu zatrudnienia (w celu ograniczenia zagrożenia bezrobociem i ubóstwem),
- Ograniczenie negatywnych skutków zagrożenia wykluczeniem społecznym wśród osób korzystających z pomocy społecznej, szczególnie seniorów i dzieci do lat 17 objętych zasiłkiem rodzinnym,
- Zaadaptowanie przestrzeni zdegradowanej na Centrum Integracji Międzypokoleniowej i zagospodarowanie przyległego terenu (ograniczenie problemu przestrzenno-funkcjonalnego).

Projektowany zakres działań:

- Adaptacja przestrzeni zdegradowanej obejmująca rozbudowę istniejącego pustostanu na budynek CIM, odtworzenie likwidowanych obiektów rekreacyjnych (obecnie plac zabaw i kort tenisowy) oraz zagospodarowanie terenu na funkcje rekreacyjno-kulturalne, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób starszych.
- Podjęcie intensywnych i wzajemnie uzupełniających się działań na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji w formie szkoleń (podnoszących kwalifikacje, ułatwiających poszukiwanie pracy, zachęcających do podjęcia działalności gospodarczej), poradnictwa (psychologicznego, zawodowego) i wsparcia indywidualnego i grupowego. Dodatkowe działania aktywizacyjne dla osób starszych obejmują: profilaktykę zdrowotną, zajęcia ruchowe i rehabilitację, zajęcia integracyjno-aktywizacyjne w formie klubu seniora, zajęcia integracyjno-aktywizacyjne w formule międzypokoleniowej, informowanie mieszkańców o specyficznych potrzebach osób starszych (w celu poprawy wrażliwości społecznej na problemy tej grupy mieszkańców).

Uzasadnienie niezbędności przeprowadzenia całościowego zagospodarowania terenu Parku Wolności:

Park Wolności w Gniewkowie pełni funkcje rekreacyjno-kulturalne od lat 50. XX wieku. Jest to jedyny taki teren w północnej części miasta. Od ponad 70 lat mieszkańcy zabiegają o zabezpieczenie środków na pełne wykorzystanie potencjału tego obszaru, a władze lokalne prowadziły tam drobne inwestycje w miarę dostępności środków budżetowych. Lata świetności Parku zakończyły się wraz z zamknięciem i rozbiórką basenu w 2016 r.

Pomysł na zagospodarowanie terenu Parku Wolności został wypracowany w toku wieloletnich konsultacji z mieszkańcami. To oni podkreślali konieczność stworzenia przestrzeni wielofunkcyjnej, pozwalającej wspólnie spędzać czas wolny różnym grupom mieszkańców. Przedstawiona w programie koncepcja odzwierciedla zasady:

- oddolności - pomysły pochodzą bezpośrednio od beneficjentów ostatecznych – mieszkańców,
- partycypacyjności - zakres merytoryczny projektu, w tym stworzenie strefy rekreacyjno-kulturalnej, został poddany szerokim konsultacjom społecznym i zyskał wyraźne poparcie,
- kompleksowości - dzięki inwestycjom zaplanowanym w LPR na terenie Parku Wolności powstanie kompleks edukacyjno-rekreacyjno-kulturalny, odpowiadający na wszystkie potrzeby zgłaszane przez mieszkańców. Stworzona zostanie przestrzeń wielofunkcyjna, łącząca różne sfery aktywności człowieka. To właśnie różnorodność elementów tworzących poszczególne sfery jest największym atutem tego projektu. Brak możliwości realizacji wszystkich części składowych projektu, czyli:

1. Utworzenie CIM (rozbudowa istniejącego zdegradowanego pustostanu i adaptacja na funkcje edukacyjne i kulturalne),
2. Zagospodarowanie terenu otaczającego CIM i odtworzenie jego funkcji rekreacyjnych, poprzez:
 - modernizację terenu kortu tenisowego na rekreacyjne boisko,
 - modernizację nawierzchni ścieżek w Parku Wolności i stworzenie szlaku do nordic-walking,
 - stworzenie plenerowej strefy ruchu, uwzględniającej potrzeby różnych grup wiekowych,
 - zagospodarowanie terenu Parku przez montaż elementów drobnej architektury (stoły piknikowe, stoły szachowe, tablice informacyjne itp.)
3. Zapewnienie dostępności obiektu CIM dla mieszkańców, w szczególności mieszkańców OR - modernizacja drogi lokalnej (ul. Parkowa) poprzez wydzielenie miejsc parkingowych (w tym 20% miejsc dla osób z niepełnosprawnościami)

uniemożliwi osiągnięcie zakładanych efektów tego projektu. Ograniczeniu uległaby powierzchnia rewitalizowanego obszaru, na terenie Parku pozostałyby miejsca niezagospodarowane (stwarzające w obecnym stanie ryzyko dla zdrowia mieszkańców), a brak niektórych zaplanowanych funkcji (np. miejsc do rekreacji na świeżym powietrzu) wymusi zmianę zakresu projektów przewidzianych do finansowania ze środków EFS, których wstępna koncepcja obejmowała zajęcia rekreacyjne na powietrzu (z wykorzystaniem stworzonej strefy rekreacyjnej).

- komplementarności – wszystkie zaplanowane funkcje i obiekty są ze sobą wzajemnie powiązane, uzupełniają się i pozwalają na pełne wykorzystanie potencjału Parku Wolności do celów rozwoju społecznego. W toku wieloletnich konsultacji z mieszkańcami doprecyzowywano zakres merytoryczny i wybrano do realizacji tylko te elementy, których wciąż brakuje.

- koncentracji na problemach grup docelowych LPR – w koncepcji zagospodarowania terenu Parku Wolności uwzględniono następujące, szczególne potrzeby grup docelowych:

Grupa docelowa:	Zgłoszony problem/potrzeba:	Sposób uwzględnienia w projekcie:
Osoby z niepełno- sprawnościami	- trudności w poruszaniu się i liczne bariery (np. architektoniczne) ograniczające korzystanie z przestrzeni i budynków publicznych na terenie gminy,	1. Dostosowanie budynku CIM do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (wg. standardów projektowania uniwersalnego), 2. Bezpieczna nawierzchnia boiska rekreacyjnego, 3. Modernizacja ścieżek (w tym wyrównanie i zmiana nawierzchni), 4. Specjalne urządzenia w plenerowej strefie ruchu, 5. Specjalnie dobrane elementy małej architektury (wysokość siedzisk, stołów, uchwyty itp.) 8. Duża liczba dedykowanych miejsc parkingowych.
Osoby starsze	- niewystarczające zaplecze lokalowe dla organizacji seniorskich (skutkujące ograniczeniem skali ich działań)	1. Stworzenie CIM i udostępnienie go podmiotom aktywnie działającym na rzecz osób starszych (m.in. Klub Seniora, Uniwersytet Trzeciego Wieku, zespoły artystyczne, kluby zainteresowań, organizacje zrzeszające emerytów i rencistów). 2. Stworzenie na terenie Parku Wolności plenerowych miejsc aktywności i spotkań dla organizacji seniorskich – wiata, strefa wypoczynku (ze stołami piknikowymi i szachowymi/warcabowymi), siłownia plenerowa, boisko rekreacyjne.
	- brak miejsc do prób i występów licznych zespołów seniorskich,	1. Stworzenie CIM, w tym pomieszczeń do ćwiczeń i spotkań lokalnych zespołów. 2. Stworzenie przestrzeni do prezentacji artystycznych na ruinach dawnego Baru Letniego (wiata i plac przed nią).
	- trudności w poruszaniu się i liczne bariery (np. architektoniczne) ograniczające korzystanie z przestrzeni i budynków publicznych na terenie gminy,	1. Dostosowanie budynku CIM do potrzeb osób starszych, 2. Bezpieczna nawierzchnia boiska rekreacyjnego, 3. Modernizacja ścieżek (w tym wyrównanie i zmiana nawierzchni), 4. Specjalne urządzenia w siłowni plenerowej, 5. Specjalnie dobrane elementy małej architektury (wysokość siedzisk, stołów, uchwyty itp.) w wiacie, w pobliżu placu zabaw, wodnego placu zabaw i w strefie wypoczynku,

		umożliwiające seniorom spędzanie czasu wolnego wraz z innymi członkami rodziny i integrację międzypokoleniową 6. Stworzenie miejsc parkingowych, ułatwiających dotarcie samochodem do CIM i strefy rekreacji. 7. Odtworzenie dawnej infrastruktury do spotkań i wydarzeń kulturalnych na ruinach dawnego Baru Letniego i sąsiedniego placu, miejsca szczególnie popularnego wśród starszych mieszkańców Gniewkowa, pamiętających czasy świetności tego miejsca
Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym (korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej)	- brak środków na koszty dostępu do płatnych obiektów rekreacyjnych lub kulturalnych,	1. Wszystkie obiekty będą ogólnodostępne i bezpłatne dla mieszkańców. Zróżnicowanie funkcji zapewni atrakcyjność tej przestrzeni. 2. W ramach projektów „miękkich” strefa rekreacji będzie wykorzystywana do prowadzenia darmowych zajęć, kursów, szkoleń i wydarzeń dla mieszkańców.
	- niewielka aktywność społeczna, kulturalna, trudności w integracji z innymi grupami mieszkańców,	1. Stworzone zostanie zaplecze do organizacji rozmaitych wydarzeń aktywizacyjnych i integracyjnych dla mieszkańców OR (szkolenia, kursy, wydarzenia, przeglądy, konkursy, występy artystyczne), a w ramach projektów miękkich zapewnione będzie wsparcie animatorów, opiekunów, pracowników socjalnych i psychologów. 2. Udział w projektach miękkich ma prowadzić m.in. do rozwoju kompetencji i umiejętności społecznych, zdolności organizacyjnych, sprzyjać budowaniu poczucia własnej wartości w środowisku społecznym i zawodowym, zapewniać warunki do realizacji indywidualnych pasji i zainteresowań uczestników oraz przyczyniać się do włączenia społecznego, budowy kapitału społecznego i walki ze stereotypami nt. osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 3. Planowane jest przeprowadzenie szeregu wydarzeń integracyjnych (spotkań, wydarzeń artystycznych, konkursów i rozgrywek), które poprawią integrację lokalnej społeczności. 4. W plenerowej strefie ruchu zaprojektowano obiekty adresowane do różnych grup wiekowych. Osoby starsze zyskają dostęp do bezpiecznego boiska, specjalnych urządzeń w siłowni plenerowej, miejsc spotkań i odpoczynku (wiata, stoły piknikowe). Osoby dorosłe będą mogły korzystać z wiaty, rolowiska, boiska, siłowni plenerowej, i miejsc odpoczynku (ławki, stoły piknikowe). W Parku Wolności powstaną też elementy dedykowane najmłodszym – plac zabaw, wodny plac zabaw, skate-park i miasteczko ruchu drogowego. Dzieci i młodzież będą też mogli korzystać z wiaty, rolowiska,

		boiska wielofunkcyjnego i miejsc odpoczynku (ławki, stoły). Dzięki temu w Parku Wolności będzie można prowadzić działania z zakresu integracji międzypokoleniowej, będą mogły z niego korzystać całe rodziny i grupy, niezależnie od wieku osób, które wchodzi w ich skład. Zapewnienie atrakcyjności dla różnych grup wiekowych odpowiada na specyficzny problem osób korzystających z pomocy społecznej na terenie OR 1 Centrum Gniewkowa – wiele z tych osób nie uczestniczy aktywnie w życiu społeczności lokalnej ze względu na konieczność opieki nad osobą zależną (dzieckiem, seniorem, osobą chorą lub niepełnosprawną). Odnowiony Park Wolności złagodzi ten problem, zapewniając miejsce, gdzie można bezpiecznie i aktywnie spędzić czas z dzieckiem, dziadkami czy osobami niepełnosprawnymi.
Osoby bezrobotne	- brak środków na koszty dostępu do płatnych obiektów rekreacyjnych lub kulturalnych	1. Wszystkie obiekty będą ogólnodostępne i bezpłatne dla mieszkańców. Zróżnicowanie funkcji zapewni atrakcyjność tej przestrzeni. 3. W ramach projektów „miękkich” strefa rekreacji będzie wykorzystywana do prowadzenia darmowych zajęć, kursów, szkoleń i wydarzeń dla mieszkańców.
	- niewystarczające/ nieadekwatne kompetencje na rynku pracy	1. Zrewitalizowana przestrzeń będzie zapleczem dla kursów i szkoleń zawodowych dla osób bezrobotnych. 2. Stworzenie plenerowej strefy ruchu pozwoli dodatkowo na przeprowadzenie praktycznych zajęć dla osób zainteresowanych pracą jako animator rekreacji, animator czasu wolnego, animator kultury, opiekun osoby zależnej czy rehabilitant.
	- niewystarczająca liczba miejsc pracy	1. W wyniku przeprowadzonych działań infrastrukturalnych konieczne będzie stworzenie nowych miejsc pracy (obsługa techniczna, pielęgnacja zieleni, obsługa wydarzeń artystycznych, animatorzy).

Kluczowy wpływ aktywizacji kulturalnej na walkę z ubóstwem i wykluczeniem społecznym został wyraźnie potwierdzony m.in. w:

- Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004-2020,
- Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+,
- Konkluzjach Rady (UE) na temat roli kultury w walce z ubóstwem i wykluczeniem społecznym (2010/C 324/03).

Ponadto częściowe, wybiórcze zagospodarowanie przestrzeni zdegradowanej nie rozwiąże zdiagnozowanego problemu przestrzenno-funkcjonalnego, a jedynie

go złagodzi (na terenie Parku pozostałyby obszary nie nadające się do użytkowania i stanowiące zagrożenie dla mieszkańców przebywających na tym terenie).

W ramach LPR planowane jest zagospodarowanie Parku Wolności na międzypokoleniową i wielofunkcyjną przestrzeń integracyjno-aktywizacyjną. Ten duży teren o powierzchni ok. 5 ha znajduje się przy zbiegu ulic Parkowej i Powstańców Wielkopolskich.

Dawniej istniały tutaj:

- Plenerowy basen letni (jedyne kąpielisko w całej gminie Gniewkowo),
- Budynek mieszkalno-usługowo-magazynowy (przy ul. Parkowej, mieścił się w nim m.in. sklepik spożywczy i magazyn sprzętu wodnego i technicznego do obsługi basenu),
- Scena letnia (zadaszona, lekka konstrukcja z blachy falistej) z utwardzonym placem,
- Bar Letni z utwardzonym placem tanecznym,
- Korty tenisowe,
- Plac zabaw,
- Sieć utwardzonych ścieżek w zachodniej części Parku (od strony ul. Powstańców Wielkopolskich).

W bezpośrednim sąsiedztwie Parku znajdują się: Stadion Gminny (ul. Parkowa 22), boiska treningowe Unii Gniewkowo (na północ od Parku, dz. 19/3 – brak adresu fizycznego), Środowiskowy Dom Samopomocy (ul. Powstańców Wielkopolskich 5a), Branżowa Szkoła I Stopnia (ul. Powstańców Wielkopolskich 5) i Rodzinne Ogrody Działkowe („Gniewko” – ul. Spółdzielcza i „Siła” – ul. Powstańców Wielkopolskich 11).

W ostatnich latach na tym terenie ze środków Gminy Gniewkowo zmodernizowano Stadion Gminny i nawierzchnie okolicznych ulic (Parkowa, Spółdzielcza, Cmentarna, Działkowców) oraz drogę powiatową przez Chrzastowo. Jedyną inwestycją na obszarze samego Parku Wolności było stworzenie ścieżki dydaktycznej (ustawienie tablic informacyjnych z zakresu edukacji przyrodniczej).

Aktualna koncepcja zagospodarowania na nowo Parku Wolności przewiduje:

1. Rozbudowę istniejącego pustostanu przy ul. Parkowej i **stworzenie** w nim **Centrum Integracji Międzypokoleniowej** – nowy budynek będzie **głównym kolejnym** ośrodkiem aktywności seniorskiej w Gniewkowie. Obecnie brakuje pomieszczeń do pracy z osobami starszymi i z niepełnosprawnościami, także tereny publiczne i istniejące obiekty kulturalne, sportowe i rekreacyjne nie są w pełni dostosowane do ich potrzeb. CIM będzie pozbawione barier architektonicznych i przyjazne dla wszystkich mieszkańców, zapewniając przestrzeń do integracji różnych grup. W nowym budynku powstanie zaplecze do szkoleń, warsztatów, spotkań okolicznościowych, małych wydarzeń kulturalnych, działalności lokalnych organizacji pozarządowych oraz indywidualnego poradnictwa i wsparcia dla osób potrzebujących. Co ważne, zasada dostępności dla wszystkich i łączenia różnych

grup mieszkańców na jednej przestrzeni została zastosowana także do terenów otaczających CIM. Na terenie Parku Wolności powstaną bowiem obiekty, które będą atrakcyjne dla najmłodszych i najstarszych mieszkańców, aktywnych fizycznie i tych ceniących wypoczynek w otoczeniu przyrody. Dodatkowo, bliskie sąsiedztwo ŚDS (który na swoim terenie nie ma miejsca do pracy z podopiecznymi i opiekunami na zewnątrz, w plenerze) wymaga szczególnego uwzględnienia potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo i intelektualnie w projektowaniu całej przestrzeni.

2. **Przekształcenie dotychczasowych kortów tenisowych w rekreacyjne boisko wielofunkcyjne** – dzięki wymianie nawierzchni na tym samym terenie będzie można, poza tenisem, grać także w koszykówkę, siatkówkę i inne sporty zespołowe. Teren ten może też być wykorzystany do ćwiczeń ruchowych różnych grup wiekowych (dzięki bezpiecznej nawierzchni), zajęć nordic-walking, jogi, gimnastyki korekcyjnej i fizykoterapii seniorów.

3. **Odtworzenie placu zabaw** – pojedyncze urządzenia i piaskownica znajdowały się do tej pory w północno-zachodniej części Parku, przy alejce prowadzącej prostopadle do ul. Powstańców Wielkopolskich. Teren ten został jednak zniszczony przez korzenie okolicznych drzew. Nowy plac zabaw powstanie bliżej stadionu, w głębi Parku, z daleka od ruchliwych ulic. Dzięki temu możliwa będzie organizacja zajęć aktywizacyjnych dla dzieci, Park stanie się atrakcyjny dla rodzin z dziećmi i będzie można tu zorganizować np. integracyjny festyn z okazji Dnia Dziecka, obejmujący konkurencje sprawnościowe dla dzieci i ich rodziców/opiekunów, prowadzone na nowym placu zabaw.

4. **Budowę wiaty** na ruinach dawnego Baru Letniego – z tego popularnego kiedyś obiektu zachowały się jedynie podmurówka/taras i okalająca go balustrada. Na istniejącym podwyższeniu powstanie zadaszony obiekt, który umożliwi schronienie się w razie złej pogody. Dzięki wyposażeniu wiaty w stoły i ławy/krzesła możliwa będzie organizacja spotkań, żywych lekcji i wydarzeń kulturalnych.

5. **Modernizację placu** przed dawnym Barem Letnim – na jego środku znajduje się dorodne drzewo, otoczone betonową i asfaltową nawierzchnią. Dawniej odbywały się tu potańcówki w ramach działalności Baru Letniego. Ze względu na nietypowy kształt oraz dużą powierzchnię nadaje się na miejsce do jazdy na rolkach, wrotkach, hulajnogach, deskorolkach itp. Może też być wykorzystywany jako dodatkowa powierzchnia do organizacji wydarzeń i spotkań w sąsiedniej wiacie (np. kino letnie, pikniki rodzinne, Dzień Dziecka, Matki, Babci itp.).

6. **Przekształcenie dotychczasowej sceny plenerowej i placu tanecznego w skate-park i miasteczko ruchu drogowego** – po naprawie nawierzchni placu i sprawdzeniu wytrzymałości konstrukcji sceny plenerowej (szczególnie zadaszona) przy zmienionym sposobie wykorzystania, bezpieczne w użytkowaniu elementy zostaną wykorzystane do stworzenia skate-parku (zestawu ramp do jazdy na deskorolce). Pozwoli to wykorzystać istniejące podium sceny jako gotowe podwyższenie o wysokości ok 1,5 m. Dzięki stworzeniu skate-parku możliwe będzie aktywizowanie młodzieży, szczególnie „trudnej”, z rodzin z problemami

wychowawczymi, która niechętnie bierze udział w dostępnych do tej pory zajęciach sportowo-rekreacyjnych. Zajęcia prowadzone na terenie skate-parku będą promować aktywny tryb życia wśród osób młodych i pozytywne wzorce wychowawcze.

Druga połowa dawnego placu tanecznego (znajdująca się bliżej stadionu) to miejsce, w którym niewielkim nakładem można stworzyć miasteczko ruchu drogowego. Odpowiednio wymalowane pasy, przejścia i znaki pozwolą na prowadzenie praktycznych, terenowych zajęć z bezpieczeństwa drogowego dla mieszkańców. W toku konsultacji społecznych LPR wielokrotnie podkreślano konieczność podjęcia działań z zakresu poprawy bezpieczeństwa drogowego, szczególnie wśród najmłodszych. Do tej pory przedstawiciele Policji wizytowali lokalne przedszkola i szkoły prowadząc wykłady na temat bezpieczeństwa na drodze. Na terenie Gniewkowa nie ma jednak żadnego miejsca do praktycznej nauki i pokazów w zakresie bezpieczeństwa drogowego. Przez środek miejscowości przebiega bardzo ruchliwa droga krajowa nr 15, stwarzająca liczne niebezpieczeństwa dla mieszkańców poruszających się pieszo lub na rowerze. Ze względu na odległą perspektywę budowy obwodnicy Gniewkowa konieczne jest podjęcie dodatkowych działań, uświadamiających mieszkańcom zagrożenia na drodze.

7. Stworzenie **siłowni plenerowej** w północno-zachodniej części Parku (wzdłuż istniejącej alejki) – wśród urządzeń umieszczonych na łącznej długości kilkuset metrów znajdą się sprzęty przyjazne seniorom i osobom z niepełnosprawnościami. Pozwoli to na promocję aktywności ruchowej mieszkańców, poprawę ich kondycji i stanu zdrowia oraz integrację seniorów i osób z niepełnosprawnościami z innymi mieszkańcami.

8. Stworzenie **wodnego placu zabaw** (w północno-wschodniej części Parku) – dawny basen był jedynym miejscem, w którym mieszkańcy Gniewkowa mogli się schłodzić w upalne dni. Fale upałów z ostatnich lat oraz brak perspektyw na szybkie stworzenie kąpieliska na terenie gminy Gniewkowo skłaniają do zapewnienia mieszkańcom alternatywy. Może nią być wodny plac zabaw, wyposażony w chłodzące kurtyny, zapewniający rozrywkę najmłodszym i uczący szacunku do wody, jako kluczowego zasobu na Kujawach. Obecna technologia pozwala na stworzenie takiego obiektu, który zimą może zostać zamieniony w lodowisko. Oznaczałoby to całoroczną atrakcyjność terenu Parku Wolności dla mieszkańców i jednoczesną promocję aktywności fizycznej niezależnie od pory roku i pogody.

Dodatkowo naprawiona zostanie **nawierzchnia istniejących ścieżek i alejek**, dodane zostaną ich brakujące fragmenty (od strony ul. Parkowej i na terenie po basenie), zamontowany zostanie **monitoring** o możliwie dużym zasięgu, powstanie 50 **miejsc parkingowych** (od strony stadionu), ustawione zostaną **kosze** na odpady (w tym do segregacji oraz na psie odchody), **stojaki rowerowe⁷**, **ławki**, **stoły szachowe/warcabowe oraz stoły piknikowe**.

⁷ Jako uzupełnienie nowej ścieżki rowerowej, która powstanie w ramach modernizacji DW 246 (ul. Powstańców Wielkopolskich), realizowanej przez Zarząd Dróg Wojewódzkich. Dzięki temu teren Parku Wolności będzie dostępny dla rowerzystów, przemieszczających się gminną siecią ścieżek

Cały teren Parku Wolności będzie służył aktywizacji i integracji mieszkańców. Poszczególne obiekty wzajemnie się uzupełniają i pozwalają na realizację przedsięwzięć o dużo większej skali i skomplikowaniu niż do tej pory. Na terenie tym po zakończeniu prac podjęte zostaną następujące działania z zakresu aktywizacji społecznej:

- Aktywizacja seniorów (w ramach projektu nr 8 i 9) – spotkania, szkolenia i warsztaty odbywać się będą w nowym budynku CIM. Do realizacji zaplanowanych zajęć gimnastycznych/ruchowych niezbędne jest też powstanie siłowni plenerowej, naprawa/stworzenie trasy do nordic walking, modernizacja boiska i budowa wiaty rekreacyjnej w Parku Wolności. Dzięki tym elementom zagospodarowania (wraz z ogólną poprawą dostępności Parku Wolności – miejsca parkingowe, nowa nawierzchnia ścieżek itp.) możliwe będzie wsparcie osób starszych w zachowaniu niezbędnej mobilności i sprawności fizycznej.
- Aktywizacja społeczna i/lub zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (w ramach projektu nr 5, 6, 7, 8, 9 i 10) – w budynku CIM realizowane będą zajęcia teoretyczne, spotkania i szkolenia. Do osiągnięcia planowanych rezultatów w zakresie aktywizacji dzieci i młodzieży (projekty 5, 6 i 10) konieczne jest stworzenie w Parku Wolności miejsc do plenerowej rekreacji: wielofunkcyjnego boiska rekreacyjnego, wiaty rekreacyjnej, miejsca do jazdy na rolkach, skate-parku, placu zabaw, siłowni plenerowej, wodnego placu zabaw. Pozwoli to na zaproponowanie osobom młodym (szczególnie z rodzin objętych wsparciem pomocy społecznej) nowych, atrakcyjnych i bezpłatnych form spędzania wolnego czasu. Zaplanowane zadania (klub młodzieżowy, liderzy młodzieżowi, wydarzenia i imprezy integracyjne) koncentrują się na promocji pozytywnych wzorców wychowawczych, wyrównywaniu szans edukacyjnych i integracji dzieci i młodzieży z rodzin objętych pomocą społeczną.
- Integracja mieszkańców (w szczególności seniorów i osób korzystających ze wsparcia pomocy społecznej) – budynek CIM, boisko zostaną wykorzystane do organizacji wydarzeń, imprez, festynów integracyjnych w projekcie nr 8, 9 i 10. Wszystkie elementy zagospodarowania Parku Wolności zostaną też użyte w projekcie nr 10 do organizacji m.in. obchodów Dnia Dziecka (gry, zabawy, konkursy sprawnościowe dla najmłodszych i ich rodzin), kina letniego, Dnia Seniora (z potańcówką międzypokoleniową), Dnia Babci/Dziadka, Światowego Dnia Godności Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną (piknik, zawody szachowe/warcabowe, przegląd twórczości artystycznej), międzyszkolnych zawodów sportowo-rekreacyjnych, pokazów bezpieczeństwa (miasteczko ruchu drogowego, pierwsza pomoc), pikników i festynów rodzinnych, zajęć rekreacyjnych dla mieszkańców (np. nordic walking, joga, jazda na deskorolce, gry zespołowe).

Zakładane efekty działań na obszarze rewitalizacji 1. Centrum Gniewkowa:

Do 2023 r. na tym obszarze:

- Zaadaptowany zostanie obiekt przestrzeni zdegradowanej na cele rozwoju społecznego,
- Będzie prężnie funkcjonowało Centrum Integracji Międzypokoleniowej, posiadające dedykowaną ofertę dla osób starszych,
- Wsparciem z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej ze środków EFS [lub podobnych](#) zostanie objętych minimum 199 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, zaś łączna liczba osób z gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej objętych wsparciem w ramach LPR wyniesie 327 osób (**ponad 90%** łącznej liczebności tej grupy docelowej),
- Swoje kwalifikacje podniesie 51 uczestników projektów,
- Co najmniej 19 osób, spośród uczestników projektów aktywizacyjnych, rozpocznie poszukiwanie pracy, a co najmniej 16 osób znajdzie zatrudnienie,
- Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej zmniejszy się do 9,5%,
- **Odsetek dzieci do lat 17, na które pobierany jest zasiłek rodzinny zmniejszy się do 27%,**
- Liczba osób w wieku 60 lat i więcej objętych wsparciem w ramach programu wyniesie 400 osób (**ponad 75%** łącznej liczebności tej grupy docelowej),
- Ze zrewitalizowanego terenu skorzysta co najmniej 5 000 osób (w tym 300 osób w wieku 60 lat i więcej).

Obszar rewitalizacji 2. Markowo i 3. Szadłowice:

Zdiagnozowane problemy:

- Problemy w zakresie samowystarczalności ekonomicznej gospodarstw domowych – na obszarach rewitalizacji utrzymuje się wysoki udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, głównymi przyczynami korzystania z pomocy są bezrobocie i ubóstwo; dodatkowo, na obu obszarach udział dzieci, na które pobierany jest zasiłek rodzinny w liczbie dzieci ogółem jest większy niż średnio w gminie,
- Problemy przestrzenno-funkcjonalne – na każdym obszarze rewitalizacji występują przestrzenie zdegradowane.

Jak odpowiedzieć na te problemy?

Konieczne jest podjęcie działań na rzecz włączenia społecznego mieszkańców obszarów rewitalizacji poprzez:

- Wsparcie aktywizacji społeczno-zawodowej osób wykluczonych społecznie i ich otoczenia (w celu ograniczenia zagrożenia wykluczeniem społecznym),
- Podniesienie kwalifikacji zawodowych mieszkańców i pomoc w znalezieniu zatrudnienia (w celu ograniczenia problemu bezrobocia i zależności od pomocy społecznej),
- Rozbudowę oferty opieki nad osobami zależnymi - dziećmi, osobami starszymi, osobami niepełnosprawnymi (w celu ułatwienia poszukiwania/podjęcia pracy przez opiekunów),

- Organizację zajęć rozwijających pozytywne wzorce i postawy wśród dzieci, na które pobierany jest zasiłek rodzinny, zachęcających je do aktywnego spędzania czasu wolnego, rozwijających kluczowe kompetencje społeczne i sprzyjające integracji międzyludzkiej.
- Adaptację przestrzeni zdegradowanych na cele aktywizacji społecznej (stworzenie świetlicy wiejskiej w Szadłowicach i rozszerzenie bazy lokalowej świetlicy w Markowie wraz z zagospodarowaniem przyległych terenów).

Projektowany zakres działań:

- Przekształcenie przestrzeni zdegradowanych w Markowie i Szadłowicach na cele aktywizacji społecznej wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia,
- Podjęcie intensywnych i wzajemnie uzupełniających się działań na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców obszarów rewitalizacji w formie szkoleń (podnoszących kwalifikacje, ułatwiających poszukiwanie pracy), poradnictwa (psychologicznego, zawodowego) oraz wsparcia indywidualnego i grupowego,
- Podjęcie działań nakierowanych na zapewnienie/poprawę warunków opieki nad osobami zależnymi od osób korzystających z systemu pomocy społecznej (dziećmi, ale także osobami starszymi czy niepełnosprawnymi). W obu obszarach stwierdzono wysoki odsetek dzieci do 17 roku życia, na które pobierany jest zasiłek rodzinny i to one będą główną grupą docelową projektów miękkich. W toku konsultacji społecznych osoby zagrożone wykluczeniem społecznym podkreślały jednak konieczność umożliwienia udziału w zajęciach także innym osobom, którymi się opiekują. Zwrócono uwagę, że obecnie (w wyniku procesu starzenia się społeczeństwa) coraz częściej przeszkodą w podjęciu pracy jest konieczność opieki nad osobą starszą, często schorowaną i wymagającą szczególnej troski ze strony bliskich.

Zakładane efekty działań na obszarach rewitalizacji 2. Markowo i 3. Szadłowice:

Do 2023 r. na tych obszarach:

- Zmodernizowane i stworzone zostanie łącznie 8 obiektów służących aktywizacji społecznej (dwa budynki, dwie **siłownie plenerowe**, dwa plenerowe miejsca integracji mieszkańców, wiaty, **plac zabaw**)
- Wsparciem z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej zostaną objęte minimum 92 osoby zagrożone wykluczeniem społecznym (**ponad 75%** łącznej liczebności tej grupy docelowej),
- Co najmniej 11 osób, spośród uczestników projektów aktywizacyjnych, rozpocznie poszukiwanie pracy, a co najmniej 7 osób znajdzie zatrudnienie.

Podkreślić tu należy, że planowana **skala interwencji** na poszczególnych obszarach rewitalizacji ma w tej chwili **maksymalny możliwy zasięg** – wskaźniki horyzontalne LPR przewidują dotarcie każdorazowo do **75-90% osób** stanowiących kluczowe